Türkiye Komünist Partisi
İşçinin Sesi
5(1). Kongre
1985

BELGELER

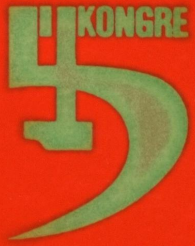

İŞÇİNİN SESİ YAYINLARI 44

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin Kerkêren hemû welatan yekbin!

TKP-*İşçinin Sesi*
5(1). Kongre
1985

BELGELER

İşçinin Sesi Yayınları

Haziran 1985

Printed by Morning Litho Printers Ltd. (TU)

İçindekiler

MK açıklaması 7
Kongre açış ve kapanış konuşmaları 9
Kimlik Komisyonu raporu 15
Eşgüdüm Komitesi raporu 17
Kongre kararları 35
Türkiye'de yeni dönem ve parti çalışması/Parti içi insan ilişkileri ve çalışma biçimi/Güvenlikli çalışma üzerine/Türkiye dışında parti çalışması/Parti anlayışını sulandırmalara karşı savaş/Parti düşmanlarına tutuma onay/Yayınlar üzerine/İşsizlik-pahalılık-açlığa karşı savaşta Komünist Partisi/Sendikalar üzerine/Kürt halkı üzerindeki baskılara son/Demokrasi savaşımında öğrenci gençlik/Ordu üzerine/Belediyeler sorunu/Çevre sorunları/Lenin 115 yaşında/Büyük Zafer/Parti marşı/Parti amblemi
Kongre kararları dökümü 88
Kongre gündemi 92
Kongre içtüzüğü 93
Kongre istatistikleri 96
Parti marşı 102

MK açıklaması

Türkiye Komünist Partisi'nin 5(1). Kongresi toplandı. Kongre, yoldaşlarımıza ve işçi sınıfına kutlu olsun.

Kongremiz, 4. Kongre'den yarım yüzyıl sonra toplandı. Türkiye Komünist Partisi'nin tüm komünist birikimini, son dönemde Marksizm-Leninizmin tek tutarlı ve gerçek savunucusu *İşçinin Sesi*'nin yaşadığı komünist deneyimle, yeni bir örgütsel yapı içinde ördü. Bu nedenle Türkiye Komünist Partisi'nin 5. Kongresi, Türkiye Komünist Partisi-*İşçinin Sesi*'nin 1. Kongresi'dir.

Kongremiz, burjuvaziye ve oportünizme karşı yıllarca süren teorik, siyasal ve örgütsel savaşımın başarılı sonuçlarını sergiledi. 16 parti örgütünün katıldığı, katılımın 2. Konferans'ın iki katı olduğu Kongre'de, hapisten çıkmış yoldaşlarımız da aramızdaydı.

Kongremiz, partinin kollektif emek ve deneyiminin ürünü olan parti program ve tüzüğünü oy birliğiyle onayladı. Türkiye komünist hareketi böylece Marksist-Leninist bir programa, ülkemiz ortamının, sınıf savaşımının bugünkü aşamasının istemlerine yanıt veren bir tüzüğe

kavuştu.

Program, tüzük ve alınan çeşitli kararların hazırlanması, tartışılması ve onaylanması açısından en geniş demokratik ilkelerin uygulandığı kongremiz, aynı zamanda demir disiplini, merkeziyetçi bir örgütlenmenin gerekliliğini önemle vurguladı. Kongre, partimizin kollektif bilinç ve disiplininin yüksekliğini gösteren örnek bir komünist parti forumu oldu. Kongremiz, *İşçinin Sesi* hareketinin kurucusu ve önderi Veli Dursun yoldaşımızı oy birliğiyle partimizin genel sekreterliğine getirdi ve merkez komitesini seçti.

Kongremiz, Türkiye'nin koyu bir gericilik döneminin karanlıklarından sıyrıldığı, işçi sınıfının eskisinden çok daha deneyimli bir sınıf olarak yeni ve güçlü savaşlara hazırlandığı bir dönemde toplanarak, partimizi savaşımın ön saflarında çarpışmaya hazırladı. İşçi sınıfını, eksikliğini şiddetle duyduğu güçlü bir komünist partisiyle donatma doğrultusunda önemli adım attı.

Şimdi görev, program ve tüzük doğrultusunda, Kongre'nin önümüze koyduğu hedefleri gerçekleştirmek, burjuvazi ve oportünizmi kahredecek devrimin zaferine yolu açmaktır.

Türkiye Komünist Partisi—İşçinin Sesi
Merkez Komitesi

Kongre açış ve kapanış konuşmaları

Veli Dursun Yoldaş'ın kongreyi açış konuşması

Tüm delege yoldaşlarımı Eşgüdüm Komitesi adına selamlarım. Sizleri önce devrim şehitlerimiz anısına 3 dakikalık saygı duruşuna davet ediyorum.

(3 dakikalık saygı duruşu yapıldı.)

Yoldaşlar sözümüzde durduk. Baştan beri parti olarak davrandık, gerçek bir parti olmayı amaçladık. Bugün kongremizi yapıyoruz. Çok şeyler çekildi, çok şeyler görüldü, ama hiçbir özveri boşa gitmedi ve bugün hapisten gelen yoldaşlarımızla beraber buradayız. Bunun için üstün bir özveriyle çalışan teknik büromuzu özel olarak kutlarız. Şimdi sizleri son kez eski parti marşımızı söylemeye davet ediyorum.

(Hep birlikte TKP Marşı söylendi.)

Yoldaşlar, siyasal olaylar genel olarak karmaşık ve kafa karıştırıcı gözükür. Oysa siyasal ortam bir zincire

benzetilebilir. Tüm zincire hakim olabilmek için rastgele bir halkayı değil, ana halkayı yakalamak gerekir.

1980 Konferansı sırasında ana halka devrimci durumu anlamak, ona göre örgütlenmekti. 1981'deki İkinci Konferans sırasında ana halka faşizmi anlamak, ona göre çalışmaktı. 1985 Kongre'de ana halka, faşizmin ortadan kalkışını ve ara dönemi anlamak, ona göre örgütlenmek, yeni görevleri belirlemektir. Kongremizin de başta gelen görevi bu ana halkayı yakalamaktır.

Türkiye'nin bir tek şeye gereksinimi var. Savaşkan bir komünist partisi. Kongremiz bu temel belgi altında toplanıyor: Türkiye'nin gereksinimi parti!

Yoldaşlar, tüm devrimci hareketin gözleri üzerimizde, dikkatle izliyorlar. Zaman geçirmeden çalışmaya başlayalım.

Veli Dursun Yoldaş'ın kongre kapanış konuşması

Yoldaşlar, bu denli çeşitli konuları böyle derinliğine, bu denli kısa sürede bitirebilmemiz, 2. Konferans'tan bu yana zamanın boşa gitmediğinin en güzel göstergesidir. İdeolojik ve örgütsel birliğimiz, parti terbiyemiz, o günden bu yana dev bir yol almış.

Kongrede her konuda içten ve sözünü sakınmayan bir tartışma yürüdü. Tabii hepimiz, sert yumruklardan payımıza düşeni aldık. Fakat kimse de belden aşağı vurmadı, proleter devrimci tutum, tartışmaları başından sonuna belirledi.

Her partinin ilk kongresi en kritik kongredir, belirleyici kongredir. Türkiye'nin ve örgütün koşulları nedeniyle, belki bizim için, daha da kritikti. Bu sınavı yüzakıyla tam not alarak verdik.

Şimdi yoldaşlar, el birliğiyle kongre kararlarını hayata geçireceğiz. Bu ise sınavların en büyüğüdür. Tüm yoldaşlar, kongre kararlarını görev alanlarını ilgilendirmesi yönünden gözden geçirmeli ve zaman geçirmeden, bunları uygulamaya başlamalıdırlar.

Önümüzdeki dönem, yaratıcılık ve girişim dönemidir. Bu anlayışla çalışmalıyız. Hiçbir özveri boşa gitmiyor. Partimiz ilerliyor, yol alıyor, el ele, kalp kalbe, en sıcak yoldaşlık duygularıyla sarılı döne döne dövüşüyoruz. Türkiye'nin tek ihtiyacı parti, biz de bu karşı konulmaz gücü yaratıyoruz. Böyle bir partinin üyesi olmakla, böyle vefalı dürüst, savaşarak enerji toplayan bir topluluğun gösterdiği güvenle görevlere seçilen yoldaşlar olarak gurur duyuyoruz. Bu güvene layık olmaya çalışacağız. Yaşasın Türkiye Komünist Partisi!

Kimlik Komisyonu raporu

1981-1984 yılları arasında, tüzüğün 18. ve 23. maddeleri uyarınca yapılan il kongrelerinde toplam 37 delege seçildi. Bu delegelerden %23'ü ayrıldı, %18'i partiden ihraç edildi, %59'u bugün kongremize katılıyorlar.

İl kongrelerinin, delegeliklerin boşalması durumunda ÜB'ye atama yapma yetkisi vermeleri ve bu kararın 11 Eylül 1984 tarihli EK toplantısında onaylanması üzerine ÜB, ayrılma ve ihraç nedeniyle boşalan delegelikleri doldurmuştur. Buna göre kongremizdeki delege bileşimi şöyledir:

34 seçimli delege ve EK'nın il kongrelerinden delege olarak gelmeyen, tüzüğün 23. maddesi uyarınca oy hakkı olan 7 üyesiyle birlikte kongrenin oy hakkına sahip delege sayısı toplam 41'dir. Kongreye, tüzüğün 24. maddesi uyarınca oy hakkı olmayan 10 çağrılı delege katılmaktadır. Kongreye katılan toplam delege sayısı 51'dir. Buna göre toplam delegelerin (51), %67'sini seçimli delegeler, %14'ünü EK üyesi olarak katılan delegeler, %19'unu çağrılı delegeler oluşturmaktadır.

Kongremiz, parti çoğunluğunu temsil eden il komitelerinin delege yollayarak katılması esasına ve yapılan il kongrelerinin kararlarına uygun olarak toplanmıştır. Kongremiz tüzükle uyumludur.

* * *

Delegeler arasında 12 Eylül'den sonra hapse girmiş yoldaşların oranı %34'tür. Kongre'nin konferanslara katılanlar açısından durumu ise şöyledir: I. Konferans'a katılanların %66'sı II. Konferans'a da katılmışlardı. I. Konferans'a katılanların %50'si kongreye de katılıyorlar. II. Konferans'a katılanların %60'ı kongreye katılıyorlar.

I. Konferans'taki kadın oranı %8, II. Konferans'taki kadın oranı %9'du. Kongredeki kadın oranı ise %31'dir.

II. Konferans'taki delege sayısı I. Konferans'a göre %92 artmıştı. Kongre delege sayısı ise I. Konferans'a göre %293, II. Konferans'a göre %122'lik bir artış göstermiştir.

Kongreye katılan komitelerin durumu ise şöyledir: I. Konferans'a 1 komite, II. Konferans'a 7 komite katılmıştı. Kongreye ise 16 komite katılıyor. Bu komitelerin 12'si seçimli delegelerle, 4'ü çağrılı delegelerle temsil ediliyor.

Kongremize başarılar dileriz.

TKP-*İşçinin Sesi* Eşgüdüm Komitesi Raporu

Giriş

Türkiye Komünist Partisi'nin 1. Kongre'si, 1920'de Bakü'de toplandı. 1. Kongre partinin ilk program ve tüzüğünü onayladı, Merkez Komitesi'ni seçti.

28-29 Ocak 1921'de TKP Başkanı Mustafa Suphi ve Genel Sekreteri Ethem Nejat yoldaşları da içeren 15 yönetici yoldaş, burjuvazi tarafından tuzağa düşürülerek Karadeniz'de öldürüldü. Bunun hemen ardından Kemalist hükümet Ankara ve Eskişehir yöresinde çalışan ve aralarında yönetici yoldaşların da bulunduğu çok sayıda komünisti tutukladı. Böylece TKP daha kuruluşundan 6 ay geçmeden ağır kayıplar verdi.

Bu saldırılar partiyi yok edemedi. 15 Ağustos 1922'de Ankara'da 2. Kongre toplandı. Genel Sekreterliğe Salih Hacıoğlu yoldaş getirildi. 2. Kongre'ye İstanbul örgütleri katılmadı.

2. Kongre sonrasında 30 Ağustos zaferini kazanan Kemalist hükümet 12 Eylül 1922'de TKP'yi yasadışı ilan etti. Böylece bugüne kadar değişmeden süregelen illegalite dönemi başladı.

TKP'nin 3. Kongre'si 1925 yılında İstanbul'da Akaretler'de toplandı ve parti yönetiminin başına Şefik Hüsnü yoldaşı getirdi. Bu sırada 2. Kongre'nin genel sekreterliğe getirmiş olduğu Salih Hacıoğlu yoldaş cezaevindeydi.

2. ve 3. Kongreler parti içinde uzun yıllar geçerlilikleri yönünden tartışma konusu olmuştur. Hangisinin meşru TKP Kongresi sayılması gerektiği üstüne çeşitli görüşler çatışmıştır. Ancak bugün, her iki kongre de partimizin tarihine geçmiş durumdadır.

3. Kongre'den sonra, 1926 yılında Viyana'da Şefik Hüsnü yoldaşın liderliğinde bir konferans toplandı. Bu konferans, TKP'nin 2. Programı'nın hazırlanması kararını aldı. 2. Program 1929'da örgütlere sunuldu ve 1930'da yayınlandı.

TKP'nin 4. Kongresi 1932 yılında İstanbul'da toplandı. Kongre'de 2. Program'ın değiştirilmesi kararı alındı ama bu karar 1973-74 yıllarına kadar uygulanmadı. 2. ve 3. Kongreler gibi 4. Kongre de meşruluk tartışmalarına konu olmaktan kurtulamadı.

1951 yılında büyük polis operasyonu ve tutuklama sonucu parti geniş ölçüde yıkıma uğradı. Bu sırada TKP'nin başında genel sekreter olarak Reşat Fuat Baraner yoldaş, örgütlenme sekreteri olarak da Yakup Demir (Zeki Baştımar) yoldaş vardı.

1951-60 arasında parti çalışması, dağınık ve bireysel bazı girişimler dışında sürdürülemedi. Merkezi bir örgüt olarak parti ortadan kalktı.

1960 sonrasında yurt dışına çıkan Yakup Demir yoldaş TKP'yi yeniden örgütleme girişiminde bulundu. Ancak 1951 öncesinde yönetimde yer alan kadroların karşı çıkması ve 1951-60 döneminde bunlar arasında büyüyen anlaşmazlıklar genel bir toparlanmayı engelledi.

Yakup Demir yoldaş, yanına yurt dışındaki bazı

kadroları alarak, sosyalist ülkelerin desteğiyle 1960-64 yılları arasında TKP Dış Bürosu adıyla ortaya çıktı. 1964 sonrasında Dış Büro adı Merkez Komitesi olarak değişti ve bu durum 1973 yılı 24 Mayıs'ına dek böylece sürdü.

1973 yılı 24 Mayıs'ında, sonradan Politik Büro toplantısı diye adlandırılan toplantı yapıldı. TKP'nin artık bir parti olarak çalışması için kararlar alındığı açıklandı. Ardından, Ekim 1974'de MK Genel Sekreterliğine İ. Bilen yoldaşın getirildiği duyuruldu. Böylece İ. Bilen yoldaşın liderliğinde bir atılım dönemi başladı ve TKP yeniden kuruldu. Yeni bir tüzük ve program hazırlandı ve hızlı bir örgütlenme çalışması sürdürüldü.

3. Program'ın giriş bölümünde, yeni bir program yazılmasının "parti yönetiminde uzun süre oportünistlerin program ve tüzüğün yenilenmesi önerilerine aldırmamaları" nedeniyle gerçekleşmediği belirtilmiştir. Ama oportünistlerin partimize verdiği yıkım yalnızca bu olmamıştır. 1. Program dışında öteki iki program kongrece onaylanmamış, partimizde 1932'den 1984 yılına kadar kongre toplanmamıştır. 1984 yılında resmi literatürde adına 5. Kongre denilen bir kongre toplanmıştır. Bu kongre partinin meşruluğunu çoktan yitirmiş merkez-oportünist kesimince yapılmış ve *İşçinin Sesi* etrafında örgütlenen Leninci kadroların temsil edilmesi engellenmiştir.

TKP tarihinde yeralan kongreler arasında yalnızca 1. Kongre'de partinin tüm kanatları temsil edilmiş ve yanlızca 1. Kongre partinin tümü tarafından meşru sayılmıştır. Bundan sonra yapılan her "TKP Kongresi" aslında partinin bir kanadının kongresi olmuş ama bu gerçek bugüne kadar açıkça kabullenilmemiştir. Resmi oportünist yönetimin 5. Kongresi de bu çizginin bir devamıdır.

Örgütlü savaşın başlamasından I. Leninciler Konferansı'na

TKP içinde oportünizme karşı örgütlü savaşın başlama tarihi *İşçinin Sesi*'nin yeniden çıkışıdır. Parti içinde oportünizme örgütlü başkaldırı, ülkede giderek şiddetlenen bir devrimci durumun yaşandığı, buna karşılık partinin bunun varlığını bile kabullenmeye yanaşmadığı bir ortamda başladı. Devrimci durumu devrimle sonuçlandırmak için tekeldışı burjuvaziye karşı alınması gereken tutum ve bu tutuma bağlı olarak belirlenen bir dizi görev, parti içinde oportünist-Leninci ayrışmasının başlangıç noktasını oluşturdu. Oportünistler tekeldışı burjuvaziyle uzlaşma yolunda direttiler.

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye kitabının 2. baskısı Aralık 1978'de çıktı. 24 Mayıs 1979'da, Veli Dursun yoldaşın *Açık Mektup*'ta ayrıntılarıyla anlattığı toplantı yapıldı. Veli Dursun yoldaş MK'dan çıkarıldı. Ardından çirkin bir iftira ve karalama kampanyası başlatıldı. Aynı dönemde her türlü ideolojik tartışma yasaklandı.

İşçinin Sesi'nin yeniden yayınlanması kararı işte bu ortamda, Leninciler örgüt disiplinini bozmadan ve sorunları parti içinde çözebilmek için her yolu denedikten sonra alındı. 1 Haziran 1979 tarihinde *Iskra*'nın yayınlandığı tarihsel binada yapılan bir toplantıyla parti içinde oportünizme karşı örgütlü savaş başlatıldı. Bu toplantı, amacı, içeriği ve kararlarıyla birlikte resmi bir raporla Politik Büro'ya bildirildi. Ve Haziran 1979'da *İşçinin Sesi* yeniden yayınlanmaya başladı.

İşçinin Sesi'nin yeniden yayına başlamasıyla birlikte oportünist kanat karalama kampanyasını genişletti ve ek olarak fiziksel saldırı kampanyasına başladı. *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabındaki görüşlere karşı çık-

mayanlar, örgüt disiplinini çiğnememiş oldukları ve çiğnemeyeceklerini de söyledikleri halde örgütlerden tasfiye edilmeye başlandılar. Leninciler için hızlı bir örgütlenme içine girmek ve saldırılara yanıt vermek zorunlu oldu. Bir Örgütlenme Komitesi oluşturuldu.

Leninci görüşleri benimseyen partililer *İşçinin Sesi* etrafında örgütlenmeye başladılar. I. Leninciler Konferansı bu ortamda toplandı.

I. Konferans — II. Konferans arası

I. Konferans: Şubat 1980

I. Konferans TKP içindeki Leninci güçlerin bir kanat olarak örgütlenmesini güçlendirmek perspektifiyle toplandı ve şu kararları aldı:

— Leninci güçlerin parti içi savaşımını yönlendirecek ve devrimci durumun komünistlere yüklediği görevlerin yerine getirilmesi için çalışacak bir Eşgüdüm Komitesi'nin (EK) kurulması.

— 5. Kongre'nin toplanmasına yönelik çalışmaların EK eliyle yürütülmesi, bu amaçla Leninci il komitelerinin kurulması, Leninci güçlerin elinde bulunan il komitelerinin EK'yı merkez olarak tanımalarının sağlanması.

— *İşçinin Sesi*'nin merkez organ olarak tanınması.

— 5. Kongre'ye önerilmek üzere yeni bir program ve tüzüğün hazırlanması.

Konferans sonrası dönem, TKP Leninci güçlerinin kendi parti örgütlerini yarattıkları bir dönem oldu. Böylece II. Konferans'a Leninci parti örgütleri ile varılabildi.

I. Konferans'la birlikte Türkiye'de örgütlenmenin ağırlık noktalarını oluşturan iki bölgede, Ankara ve

İzmir'de eksikliklerin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışma sürdürüldü. Bu iki bölge dışında Marmara Yöre Komitesi düzenli çalıştı. İstanbul'da sabote edilen parti çalışması yeniden ayağa kaldırıldı. Mersin ve Hatay'da örgütler kuruldu. Zonguldak ve Bursa'da yeni yoldaşlar kazanıldı. İngiltere'de parti örgütü örgütlü savaşımın başladığı ilk günden tüm üyeleriyle Leninci saflarda yer almıştı. Düzenli çalışan yapısı ve çıkardığı kadrolarla tüm hareketin ana dayanaklarından biri olmaya devam etti. Menşevik örgütlenmenin güçlü olduğu Almanya'da yeni ilişkiler ve örgütlenmeler kuruldu.

12 Eylül faşist darbesi

I. Konferans'tan sekiz ay sonra gelen 12 Eylül faşist darbesi ilk elde örgütümüze darbe vurmadı. Tüm parti örgütlerinin düzenli çalışmaları sürdü. Fakat 12 Eylül partimizin gelişmesini engelledi. Özellikle I. Konferans kararlarının yaşama geçirilmesiyle yeni yeni oluşmaya başlayan yerel yönetici kadroların hareketimizin çevresindeki sempatizan halkayı toparlamaları, yığın etkisini arttırmaları engellenmiş oldu. Oportünizmin ideolojik iflasının örgütsel yenilgiyle tamamlanması gerçekleşmedi.

12 Eylül darbesinin toplumda yarattığı yılgınlık ve geri çekilme eğilimi, parti örgütü çevresindeki sempatizan halkada önemli dalgalanma yarattı. 12 Eylül öncesinde Ankara ve hemen ardından Mersin tutuklamalarıyla zarar gören parti örgütü, herşeye rağmen sempatizan halkalardaki dalgalanmanın parti üyelerine sıçramasını önledi. I. Konferans'tan bir yıl sonra, Şubat-Mart 1981'de toplanan II. Leninciler Konferans'ında Türkiye örgütlerimiz de yer aldı.

İki konferans arasında kadrolar hâlâ genç ve

deneyimsizdi, menşevik örgütlenmenin etkilerini üzerlerinde taşıyorlardı. İdeolojik yetersizlik yaygındı. Bunlara rağmen, bu bir yıllık süre içinde örgütlenmenin yaratılabilmiş olması, EK'nın kurulmasında gözetilen hedeflerin en önemli bölümünün başarıldığını gösterdi.

İki Konferans arasında parti çalışmasının en başarılı olduğu alan, yayınlar eliyle sürdürülen teorik-siyasal çalışma alanı oldu. Bu alanda yürütülen sistemli çalışmaların başarısı örgütsel ve dış ilişkiler alanlarındaki boşlukları doldurmuş ve partimizin Türkiye'de etkin devrimci güçlerden biri olarak varlığını sürdürmesinde birinci derecede rol oynamıştır. Bu dönemde 23 sayı gazete ve 9 adet kitap yayınlanmıştır.

1979 yılında devrimci durumun varlığı ve tekeldışı burjuvaziye tutumdan başlayan Leninci-oportünist kavgası, 12 Eylül'le birlikte faşizm konusuyla ve yine, genel olarak burjuvazinin tüm kesimlerine karşı tutum konusuyla sürdü. *İşçinin Sesi*, hedefi faşizmin devrim yoluyla yıkılması olarak belirledi ve bu anlamda "Tanklarla gelen devrimle gidecektir" belgisini dönemin belgisi olarak saptadı.

II. Konferans bu belgi altında toplandı.

II. Konferans'tan 5. (1.) Kongre'ye kadar çalışmalar

II. Konferans: Ocak-Şubat 1981

II. Konferans, 12 Eylül faşist darbesinden dört ay sonra, Türkiye'de bir dönemin kapanıp yeni bir dönemin başladığı bir ortamda toplandı.

I. Konferans-II. Konferans arasının değerlendirmesi-

ni yapan II. Konferans, Parti Programı'nın yazılabilir hale geldiğini belirledi. Tüzük hazırlandı.

II. Konferans, 12 Eylül faşist darbesinin, örgütsel gelişme üzerinde ortaya koyacağı olumsuz etkileri vurguladı. Yerel yönetim kadrosunun örgütsel gelişme açısından can alıcı önemini belirtti.

Konferans, partinin önündeki görevleri şöyle saptamıştı:

1. Ana görev parti örgütünü güçlendirmek,
2. Her türlü yanlış akıma karşı ideolojik savaşımı yükseltmek,
3. Partiyi 5. Kongre'ye götürmek.

II. Konferans bir yandan, TKP merkez-oportünist kanadı içindeki krizin daha sona ermediğini, faşizmin varlığını yadsımalarının yeni ayrışmalara yol açacağını, öte yandan, yeni ortamın parti içinde köprülerin yıkılmasını hızlandıracağını saptadı. *İşçinin Sesi* hareketinin hem bağımsız bir örgüt, hem de bir kanat örgütlenmesi olma niteliğini resmi parti içinde son olasılık da ortadan kalkana kadar gündemden kaldırmamayı kararlaştırdı. Bu tutum, merkez-oportünist kanadın topladığı 5. Kongre'ye kadar değişmedi.

II. Konferans sonrası

Partimiz II. Konferans'la birlikte yoğun bir çalışmaya girdi. Konferanstan Türkiye örgütlerine önemli darbe vuran Ekim 1981 tutuklamalarına kadar geçen zaman içinde önemli örgütsel ilerleme kaydedildi. Örgütler nicel ve nitel olarak ilerledi, yayın dağıtımı genişledi.

Ekim 1981'deki tutuklamalarla birlikte, Türkiye'deki örgütsel çalışma açısından durgunluk, hatta yer yer gerileme başladı ve bu durum ancak 1984'de değişti.

Yoğun baskı ve dönem dönem gelen tutuklamalar sonucu birçok bölgede komitelerin yapısı sık sık değişmek zorunda kaldı. Birçok komite dağıldı, yeniden kuruldu. 12 Eylül'den bu yana İstanbul örgütünde 4, Ankara'da 8, İzmir'de 9, Manisa'da 5 il komitesi sekreteri değişti. Düzenli örgüt çalışması, yayın-rapor alışverişi, eğitim çalışması sürdü.

Faşizm döneminde Avrupa'daki çalışmaların artan önemi partimizce doğru değerlendirildi. Daha önce parti örgütü olmayan birçok Avrupa ülkesinde parti örgütleri kuruldu. Bu örgütlerimiz her alanda çalışmalarını yükselttiler.

II. Konferans'ın hemen sonrasında, konferans kararlarıyla tüm Türkiye, Avrupa ve merkez örgütleri kongre ya da genel kurul toplantılarını yaptılar. Böylece Türkiye Komünist Partisi tarihinde yarım yüzyıldır ilk kez il kongreleri yapılmış oldu.

Tutuklamalar

Konferans sonrası ilk tutuklama, konferansın hemen ardından Şubat-Mart 1981'de Ankara'da oldu. Aynı dönemde İzmir'de bir tutuklama oldu. Bu tutuklamalarla Ankara önemli darbe yedi ama dağınıklık olmadı. Yeni komite oluşturuldu, çalışmalar sürdü. İzmir ise tutuklamadan etkilenmedi.

Partimize esas darbe Ekim 1981 Kızıl Fener Operasyonu ile vuruldu. Ankara ve İstanbul'da çok sayıda yoldaş ve en önemlisi yönetici yoldaşlar tutuklandı. Ege bölgesinde de, aynı ölçüde olmamakla birlikte tutuklama oldu ama örgütsel çalışma dağılmadı.

Özetle söylersek, II. Konferans sonrasında Ankara'da 2, İstanbul'da 1, Ege'de 3 operasyonda yoldaşlarımız

tutuklandı. Bunun dışında tekil tutuklamalar sürdü. Yani, yalnızca II. Konferans sonrasında 100'ü aşkın yoldaşımız tutuklandı. Bu yoldaşlarımızın bir kısmı bugün hâlâ tutuklu durumdadır.

Yönetici yoldaşların tutuklanmasının etkisiyle bazı bölgelerle merkez arasında bağ kopukluğu doğdu. Ancak bu durum çok sürmedi. Bağ kopukluğu ve dolayısıyla ortaya çıkan yayın-rapor alışverişindeki aksama kısa sürede giderildi. Yeni ortama daha uygun bir örgütlenme mekanizması oluşturuldu. Tüm ilişkiler merkez üzerinden geçecek şekilde yeniden düzenlendi. Yayın dağıtımı, cezaevleriyle ilişkiler merkezi olarak düzenlendi. Cezaevlerine yayın iletimi yeniden kuruldu.

Tutuklamalarda birçok yetişkin yoldaşın cezaevine düşmesiyle kadrolarda zayıflama belirdi. Birçok yoldaşın yurt dışına çıkmak zorunda kalışı da buna katkı yaptı. Yine de örgüt çalışması düzenli yürüdü. En önemli bir başka nokta da, genel olarak yoldaşlarımızın, özellikle tüm yönetici yoldaşlarımızın poliste ve cezaevinde başarılı bir sınav vermeleridir. Parti olarak bu sınavdan yüzümüzün akıyla çıktık.

Cezaevleriyle ilişkiler

Partimiz cezaevlerine giren yoldaşlarımızla ilişkileri canlı tutma ve onlara yayın ulaştırma işini hiçbir zaman boşlamadı. Ortamın ve olanakların elvermediği bazı durumlar dışında bu ilişkiler düzenli sürdü.

12 Eylül'den bu yana cezaevlerindeki partili partili yoldaşlarla toplam ilişki oranı %76 oldu. Bunlar arasında merkezden kurulan ilişki oranı %50'dir.

12 Eylül'den Şubat 1985'e kadar cezaevlerine sokulan toplam yayın, gazete sayısı şöyledir:

Lenin yazıları: 286 sayfa
İşçinin Sesi: 2054 sayfa (130 adet)
Diğer kitap ve dergi: 30 adet
Bu sayılara merkezin tanıdığı yetki ile kendisi cezaevine yayın sokan bölgelerin sayıları dahil değildir.

Geçici yol arkadaşları

Ekim 1981 tutuklamalarının ardından gelen dönem, faşizmin ağırlığının örgütümüz üstünde somut olarak hissedildiği bir dönem oldu. Türkiye'deki bazı örgütlerle merkez arasındaki bağların da geçici bir süre kopukluğa uğradığı bu ortamda yurt dışına çıkarılmış bazı kadrolarda yılgınlık ve uyumsuzluk başgösterdi.

Aralarında 2 EK üyesinin de bulunduğu bir gurup üye, ortamdan yararlanarak bir klik örgütlenmesi girişiminde bulundular. Bir dizi parti suçu işleyen bu gurup, parti disiplinine uymayı da açıkça reddetti. Bunlardan parti disiplinini tanımadıklarını söyleyenler 30 Mayıs 1982 tarihli EK Plenumu kararıyla partiden çıkarıldılar. Özeleştiri yapıp cezalı olarak görevi değiştirilenler ise daha sonra partiden istifa ettiler.

Bu gelişmeleri ve konu üstündeki tartışmaları partimiz ayrıntılarıyla *Geçici Yol Arkadaşları* adlı kitapta açıkladı.

Vural Demir ve arkadaşları

Geçici yol arkadaşları, faşizmin baskısının örgütümüz üstünde somut hissedildiği dönemde ortaya çıkmışlardı. Vural D. ve Köln'deki parti yıkıcıları da Türkiye'de

faşizmin çözülerek ortadan kalktığı ve partimizin bu saptamayı yaparak yeni bir atılım dönemine başlayacağı bir ortamda çıktılar.

11.9.1984 tarihli EK toplantısında Türkiye'deki siyasal gelişmeler üzerine kendilerinin de katılımıyla varılan sonuçları bahane ederek ortaya çıkan gurubun başını Üst Büro üyesi Vural D. çekiyordu. Parti yıkıcısı gurubun işlediği parti suçları ve ihbarcılığı iyice ortaya çıkınca, EK'nın 28.1.1985 tarihli kararı ile Vural D. ve 3 üyenin partiyle ilişkileri kesildi. Bu guruptaki diğer partililer de tanınan süre içinde özeleştiri yapmadılar ve partiye başvurmadılar. Bu nedenle onların da partililikleri Şubat sonunda sona erdi.

Olayların gelişimiyle ilgili olarak 6 ÜB ve EK toplantısının tutanakları kitap halinde basılarak yayınlandı.

Eşgüdüm Komitesi ve Üst Büro'daki değişiklikler ve çalışmalar

I. Konferans tarafından 4'ü ÜB üyesi, toplam 8 kişi olarak oluşturulan EK'ya II. Konferans'a kadar olan süre içinde 1 yoldaş kooptasyon yoluyla alındı.

II. Konferans, örgütlenmenin artan gereksinimlerini gözönünde tutarak EK'nın sayısını 5'i ÜB üyesi olmak üzere 11'e çıkardı.

1981'de tutuklamalar sonucu EK'dan, 1'i ÜB üyesi olmak üzere 3 yoldaş eksildi. Daha sonra çeşitli ayrılmalar, çıkarılmalar ve kooptasyonla yeni üye alımları sonucu EK ve ÜB'de değişiklikler oldu. Ayrıca, EK ve ÜB sayılarında, görevlerin ve gereksinimlerin dayatmasıyla değişmeler yapıldı. Bugün EK 17, ÜB 7 yoldaştan oluşmaktadır.

Kuruluşundan bu yana ÜB, geçici durumlar dışında her hafta düzenli toplanarak çalışmalarını sürdürdü. EK toplantıları tüzüğe uygun olarak aksamadan yapıldı. II. Konferans sonrası dönemde EK 25 toplantı ve plenum yaptı. Bu, iki ayda bir toplantı demektir.

Yine aynı dönem içinde EK ve ÜB adına 13 bildiri, 8 açıklama, 8 duyuru ve 6 örgüt içi duyuru ve kutlama yayınlandı.

II. Konferans'tan bu yana EK 153 karar aldı. Bunların 9'u uygulanmadı, 144'ü uygulandı.

Tüm olumsuzluklara rağmen Türkiye'de örgütlenme ve örgüt çalışmaları sürdürüldü.

Türkiye'de örgütlenmenin sürdürülmesi için Eylül 1981-Şubat 1985 arasında Türkiye'ye toplam 45 kurye gönderildi. Bu, her ay bir ve bazı aylar iki kurye demektir.

Merkez Organ'ınımızın 169'dan 276'ya kadar olan sayılarından Türkiye'de dağıtılan gazete adedi 9.505'dir. Bu rakam, sayfa sayısı olarak 152.000'dir.

Aynı dönem içinde toplam 985 kitap Türkiye'ye sokuldu.

1985 yılı başında gerçekleştirilen TV yayını başarılı bir eylem oldu.

Avrupa'da birçok ülkede örgütler kuruldu. Yığın örgütlenmeleri geliştirildi.

Merkez organımız Haziran 1979'dan bu yana düzenli olarak çıktı.

Bugüne kadar geçen süre içinde, çeşitli ideolojik ve güncel konuları içeren kitapların yanısıra, I. Konferans tutanakları, çeşitli EK kararları ve bazı EK toplantı tutanaklarının da yayınlanması gerçekleştirilerek toplam 42 kitap çıkarılmıştır.

Bunlardan 6'sı I. Konferans'a kadar, 7'si I. ve II. Konferans arasında, 29'u ise II. Konferans-Kongre arası basılmıştır.

İngilizce, Fransızca ve Almanca'ya çevrilmiş belirli kitapların yayınlanması da Basın-Yayın tarafından yapılmaktadır. Bugüne dek İngilizce 18, Almanca 7 ve Fransızca 3 kitap yayınlanmıştır.

Turkey Today adlı İngilizce dergi yayınını sürdürmektedir. Bunun yanısıra Almanca *Türkei Spiegel* adlı bir dergimiz de çıkmaktadır.

Dış ilişkiler

Partimiz gerek Türkiyeli gerekse yabancı devrimci, ilerici ve komünist örgüt ve partilerle iyi ilişkiler ve dayanışma içinde olmaya her zaman özen gösterdi. Faşizme karşı savaşta ve somut bazı hedefler çerçevesinde işbirliği ve dayanışma olanakları aradı.

Dev-Yol ve PKK'nın girişimleriyle kurulan Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi'ne (FKBDC), Şubat 1982'de partimiz de katıldı. Cephe platformunda katılmadığımız çok yer olmasına rağmen bunları "münazara" gereci yapmadık. Bu girişimin devrimci cephede bir toparlanma yaratabileceği, geri çekilmeyi durdurmaya, hatta belki ileri çevirmeye yarayabileceği düşüncesinden hareket ettik. Nitekim bir süre FKBDC'nin olumlu etkileri oldu. Ancak kuruluşundan iki yıl sonra FKBDC, Türkiye devrimi için yarar değil zarar getirecek duruma girdi. Bunun üzerine partimiz, bu durumun düzeltilmesi için önerdiği değişikliklerin reddedilmesi üzerine 6 Şubat 1984'de FKBDC'den ayrıldı. Konu ile ilgili tutumunu bir açıklama ile kamuoyuna duyurdu.

Partimiz, biri 4.3.1982, öteki 20.5.1983 tarihlerinde olmak üzere iki kez, tüm Avrupa ve Sosyalist ülke komünist partilerine, TKP içindeki gelişmeleri anlatan mektuplar gönderdi. *İşçinin Sesi*'nin oportünizme karşı

mücadelesi hakkında bilgi verdi.

Temmuz 1981'de Macaristan ve Alman Demokratik Cumhuriyeti'ne gönderilen delegasyon başarılı sonuçlarla döndü.

Bu dönem içinde birçok komünist partisi ile çeşitli düzeylerde görüşmeler tekrarlandı. Birçok demokratik örgütle de görüşmeler yapıldı.

5(1). Kongre süreci

1977 sonu, 1978 başında, *İşçinin Sesi*'nin o günkü çizgisi, parti içinde çoğunluğun inancını ya da en azından sempatisini yansıtıyordu. 1978 Plenumu sıralarında Veli Dursun yoldaşımıza önemli görevler verme kararı bu olgunun zorlamasıyla alınmıştı. Ancak çoğunluğun iradesine büyük bir saygısızlıkla karar uygulanmadı. Onun yerine kurallar ve komünist moral çiğnenerek, azınlığın iradesine uyan bir çoğunluk edinme yoluna gidildi. Böylece, daha açık kavga başlamadan TKP'nin oportünist merkez yönetimi yaşamda meşruluğunu yitirmiş oldu. Açık kavga, meşruluğunu zaten yitirmiş olan bir yönetime karşı başladı.

Kavga sürecinde, TKP'de resmi ve gayri meşru ile gerçek ve meşru, iki ayrı örgütte kutuplaştı. Bu çelişki temsilî bir ortak kongre ile çözülebilirdi. TKP Leninci güçleri 1979'dan 1984'e kadar bunun için mücadele yürüttüler. Ama resmi yönetim 1984'de kendi başına bir kongre topladı ve böylece komünist partisi normları açısından gerçek olma şansını da yitirdi. Şimdi sorun, gerçeğin aynı zamanda resmileşmesidir. Kongremiz bunu sağlayacaktır. Artık TKP, *İşçinin Sesi*'dir ve bu kongre TKP'nin gerçek 5. Kongresi'dir.

Ancak yoldaşlar, komünist normlar açısından gerçek

olmamakla birlikte, resmilerin de kendilerine göre bir gerçeği var. Bugün iki ayrı partiyiz. Onlar TKP'nin, Türkiye'de gelişmiş bir işçi sınıfı olmadığı koşullarda, geçmişte yaptığı yanlışları, işçi sınıfı geliştikten sonra da sürdüren, hatta "geliştiren" bir devamıdırlar. Biz ise, TKP'nin, işçi sınıfının gelişmişlik düzeyine uyarlanmış devamıyız. Yani yoldaşlar, biz hem eskinin devamıyız, hem de eskinin yeni bir temelde devamıyız ve de üstelik, bu, ancak ayrı bir parti olarak örgütlenmemizle sağlanabildi. Bu nedenle bu kongre hem gerçek 5. Kongre'dir, hem de 1. Kongre'dir.

TKP-*İşçinin Sesi*'nin 5(1). Kongre'si hazırlıkları II. Konferans'ın hemen ardından başladı.

14.4.1981 tarihli EK toplantısında 5. Kongre için delegeleri seçecek olan il kongrelerinin hangi kurallara göre toplanacağı ve kaç kişiye kaç delege seçileceği konuları karara bağlandı.

1981 yılı yaz ve sonbahar aylarında il örgütleri kongrelerini topladılar. Merkez büroları da genel toplantılarını yaptılar.

Kongre çalışmalarının başladığı hızda sürmemesinin ana nedeni 1981 Ekim tutuklaması oldu. Ancak yine de 5. Kongre'nin 1983 yılı yaz-sonbahar aylarında toplanması amaçlanıyordu.

1983 yılının ilk aylarında menşevik TKP'de ortaya çıkan yeni kriz ve H.Erdal yoldaşın partimize katılması yeni bir değerlendirme yapmayı gerektirdi. Menşevik partideki gelişmelerin sonunu beklemeyi uygun gören EK, 5. Kongre'nin bu sürecin sonu görüldükten sonra toplanmasını kararlaştırdı. Program taslağı da bu dönemde hazırlandı ve 1983 sonbahar aylarında tartışmaya sunuldu.

Program tartışması tahminlerden uzun sürdü. Verimli bir tartışma sonucunda gelen bin kadar önerinin

değerlendirilmesiyle program taslağı ancak 1984 yazında kongreye sunulacak hale geldi. EK, kongrenin 1984 sonbahar-kış aylarında toplanmasını kararlaştırdı. Vural D. ihanetinin ortaya çıkışı bu tarihin Nisan 1985 olarak değiştirilmesini gerektirdi. Ve iyi ki de gerektirmiş! Hapisten çıkan yoldaşlarımız da şimdi aramızdalar.

Bazı il kongrelerinin toplanmasının üzerinden geçen sürenin tüzükte öngörülenden uzun olması nedeniyle, EK, il kongrelerinin seçimli delegeler konusunda ÜB'ye verdiği yetkiyi de gözönüne alarak, 11 Eylül 1984 tarihli toplantısında şu karara vardı:

"1981-84 yılları arasında TKP Eşgüdüm Komitesi'ne bağlı il komiteleri kongrelerini yaparak parti kongresine katılacak delegelerini tüzüğümüze ve EK'nın bu konudaki kararlarına uygun olarak seçmişlerdir. İl kongrelerimiz bu delegeliklerin eksilmesi durumunda ÜB'ye atama yapma yetkisi vermişlerdir. Eşgüdüm Komitemiz, parti üyeliği devam eden delegelerin, delegeliklerinin geçerli olduğunu ve bir kısım il kongrelerinin üzerinden iki yıldan fazla zaman geçtiğini gözönünde bulundurarak,

1. Mevcut siyasal ortamda yeni il kongreleri toplamak sakıncalı olduğu için,

2. Tüzüğümüzde ayrıca bir yaptırım olmadığı için,

3. Hapisteki yoldaşların emeğinin ve faşizm döneminde yapılmış il kongrelerinin heba olmaması için,

boşalan delegeliklere ÜB tarafından atama yapılmasını onaylamıştır."

5(1). TKP-*İşçinin Sesi* Kongresi bugün bu karara uygun olarak toplanıyor.

Kongremiz, Türkiye'de faşizmin çözülerek ortadan kalktığı, her türlü çalışma olanağının hızla arttığı ve yaşamın yoğun bir örgütlenme gereksinimini dayattığı bir ortamda toplanıyor. Partimiz işçi sınıfının öncülüğüne adaydır.

5(1). TKP-*İşçinin Sesi* Kongresi'nin böyle önemli bir dönüm noktasında toplanması kendi başına büyük önem taşıyor. Günün taktiklerini belirleyecek, yeni program ve tüzüğü onaylayacak ve partinin önümüzdeki dönemde izleyeceği yolu aydınlatacak olan kongremizin, bu görevini yerine getirebilmesi tüm yoldaşların kollektif çabasını gerektiriyor.

Önümüzde açılan dönem bizlerden yaratıcı, enerjik, kollektif bir komünist çalışma bekliyor. İşçi sınıfının kavgada tek silahının örgüt olduğu bilinciyle, bu çalışmanın yolunu aydınlatacak olan kongremize başarılar dileriz.

Türkiye'nin ihtiyacı Parti'dir!

Kongre kararları

Türkiye'de yeni dönem ve parti çalışması

I. Yeni dönem

12 Eylül 1980 öncesinde Türkiye derin ekonomik, toplumsal, siyasal bunalım yaşıyordu. Tekelci burjuvazinin ülkeyi yönetemezliği derinleşmiş, artan sömürü ve ezgiye karşı yığınların hareketliliği yükselmişti. Devrimci cephede ise örgütler devrimci durumun gereklerini yerine getirebilecek durumda değildi.

Böyle bir ortamda Türkiye'de finans kapitalin en azgın kesimi 12 Eylül darbesiyle açık faşist diktatörlüğünü kurdu.

Faşist diktatörlük kısa süre içinde acil geliş amacını *gerçekleştirdi.* Devrimci durumu bastırdı, siyasal bunalımı çözdü, gerici bir stabilizasyon getirdi.

Bunun yanısıra, daha uzun erimli amaçlarının da bir yönünü gerçekleştirdi: Devlet tekelci kapitalizminin istediği ekonomik siyasal merkezileşmeyi sağladı. Emperyalistleşme ve dışa açılmada ise hiçbir dişe dokunur adım atamadı. Dolayısıyla ekonomik bunalımı çözemedi. Devrimci durumun temelini ortadan kaldıramadı.

Toplumda tepkiler artmaya başlayınca faşist cunta,

ülke içinde basıncı hafifletmek için bir "demokrasi" oyunu tezgâhlamak zorunda kaldı.

Cuntanın hesabı işlemedi. Çözemediği ekonomik bunalım derinleşiyor, IMF için bastığı sahte istatistikler durumu kurtaramıyordu. Zaten baştan beri sınırlı olan yığın tabanı böylece iyice daraldığı için *"demokrasiye geçiş" oyunuyla birlikte faşizmin çözülme süreci de başladı.* Bu süreci yaratan Türkiye toplumundaki *güç ilişkileri* oldu.

* * *

Devrimci güçler üzerinde eksilmeyen zorbalığa rağmen, genel seçimlerden yerel seçimlere varışla birlikte *artık Türkiye'deki devlet totaliter (faşist) bir devlet değildir.* Rejim totaliter (faşist) bir rejim değil, otoriter eğilimli, anti-demokratik, siyasal anlamda gerici, saldırgan ve şöven bir rejimdir. Türkiye'de faşizmin gerektirdiği örgütlenme ve üstyapı oluşumu ortadan kalkmıştır. Faşist olmayan bir rejime faşist demek, burjuvaziye parlak yetenekler yakıştırmak olur.

Bugün Türkiye çeşitli özellikleri birleştiren bir *ara dönem* yaşamaktadır.

Ara dönemi belirleyen özelliklerden *birincisi,* faşist kliğin erk üzerindeki etkinliğini yitirmeye niyetli olmamasıdır.

Faşist kliğin hâlâ önemli ağırlığa sahip oluşu halkımız için büyük tehlikeler taşımaktadır. Genişleyen legal olanaklardan yararlanırken bunu unutmamalı, olağan bir ortam gelmiş gibi davranmamalıyız.

Ara dönemi belirleyen özelliklerden *ikincisi*, döneme asıl karakterini vereni, sivil siyaset güçlerinin alanının giderek genişlemesidir.

Ara dönemi belirleyen özelliklerden *üçüncüsü*, cunta-

nın gelişinden bu yana varlığını sürdürebilmesinin bir anlamda harcı olan görüşler, güçler ve kurumlar arasındaki birliğin parçalanmış oluşudur. Çözülme sürecinin başlaması, faşizmin çeşitli yöntemlerle yarattığı iktidar blokunun da parçalanmaya başladığının göstergesi olmuştur.

Ara dönemi belirleyen *dördüncü* özellik, faşist cuntanın yarattığı işleyişler ve kurumların, halkın rejime desteğini sağlamada, yeniden büyümeye başlayan çelişki ve çatışkıları durdurmadaki yetersizliğidir.

Bu oluşumların içinden dönemi *ara dönem yapan* çok önemli bir gerçek belirmiştir ki, bugün ülkedeki hukuk düzeni ve işleyişler toplumun kendisine el uzatılmaz hak gördüğü demokrasi ve özgürlük düzeyiyle *uzlaşmaz* bir çelişki içindedir.

Bu düzen, toplumun vardığı aşamanın gerektirdiği değil, toplumun bugünkü bilinciyle istediği demokratiklik düzeyiyle bile (ki bu düzey, toplumun vardığı aşamanın gerektirdiği düzey olan bizim istediğimizin çok gerisindedir) *uzlaşmaz* biçimde çelişmektedir. SODEP ve DYP gibi partiler bile basın, dernek, sendika yasalarını değiştireceklerini, anayasaya değişiklikler getireceklerini söylemektedirler.

Bu dönem Türkiye toplumu için uzun süre yaşanacak bir uğrak değildir. Çözülme sürüyor. Ancak bu artık, faşist değil, otoriter eğilimli gerici rejimin çözülme sürecidir.

Ara dönem tanımı, çıplak burjuva diktatörlüğü ile (ki bizim deneyimimizde bu faşizm oldu) olağan burjuva diktatörlüğü (olağan burjuva devleti) arasında bir devlet biçimini değil, olasılıkların yakınlığını ve acilliğini, bugünkü siyasal oluşumun geçiciliğini anlatmaktadır. Ara dönem ya demokrasinin genişlemesine ya faşizmin yeniden ülkeye çöküşüne açılacaktır.

Demokrasinin genişlemesi iki yoldan, ya faşizmin

çözülmeye başlamasından bu yana ülkenin yürümekte olduğu yoldan, yani "Türkiye tipi", son derece güdük bir burjuva "demokrasi"si yolundan ya da devrim yolundan olabilir. Partimiz tüm propaganda ve eylemlerinde ancak ikinci yolun ülkeyi demokratik bir ortama kavuşturacağını savunmuştur. Partimizin bu alandaki değişmez belgisi, *"demokrasi için tek yol devrim"* dir.

Tüm dünyada burjuva devletinin bürokratik merkeziyetçi yapısı hem ekonomik ilerlemeye, hem kapitalizmin bunalımının derinleşmesine, emperyalizmin giderek daha gericileşmesine denk düşer biçimde merkezileşmektedir. Güçlü ekonomilere sahip, bunalımları daha az ciddi olan emperyalist ülkelerde bu merkezileşme, burjuva demokrasisi ile şimdilik yanyana yürüyebiliyor. Oysa Türkiye gibi, ekonomik bunalımların ve onun üstünde yükselen toplumsal-siyasal bunalımların derin olduğu ülkelerde batı tipi burjuva demokrasisi bile merkeziyetçilik isteyen yapıya ayak bağıdır. Türkiye öyle bir aşamaya varmıştır ki gerçek anlamda siyasal özgür yaşam, ancak *devrimle kazanabilecek bir demokrasi* sorunu olmuştur.

* * *

Bugün dünyanın pekçok ülkesinde karşı-devrimler iflas ediyor. Bu ülkelerin yaşadıklarından şu genel sonuçlar çıkar:

1. *"Demokrasiye yavaş evrim"*, emperyalizmin bu ülkeler için önerdiği genel plandır. Bu genel plan, her ülkenin kapitalist sistemini ve burjuvazinin çıkarlarını bugünkü koşullarda en iyi koruyan plandır.

2. Bu genel plan, "demokratikleşme" eyleminin başını burjuva kesimlerin çektiği, proleter yerine *burjuva hegemonyasının* oluştuğu ülkelerde işliyor. İşçi sınıfı da çeşitli biçimler altında sınıf uzlaşmacılığı içine çekiliyor.

3. Bu nedenle, faşizmin çözülmesi ("demokrasiye yavaş evrim") sürecinde işçi sınıfının hegemonya sağlamaması için sınıfın ve komünistlerin üzerinde yoğun baskı hiç azalmadan sürüyor. Onların siyasal sahneye çıkış yolları her araçla kapatılmaya çalışılıyor.

Bu durumu görmek, dikkate almak ve ona göre davranmak zorundayız.

Türkiye'de süreçler kızışıyor. Devrimci harekete, örgütlü proleter gücüne yine tarihsel bir sorumluluk düşecektir. Halkımızın alınyazısını değiştirebilmek için tek yol proletarya hegemonyasında demokrasi savaşımının içinden yükselecek, sosyalizme açılan *İleri Demokratik Halk Devrimi*'dir. Bu devrimin utkusu için bugün işçi sınıfının en acil gereksinimi partidir.

II. Yeni dönem yeni görevler

Partimiz önemli bir dönemecin eşiğindedir. Bu dönemeci hazırlayan oluşumların birincisi, ülkenin içine girdiği yeni aşamadır.

Ülkemizde faşist rejimin son bulması, parti çalışması açısından can alıcı önem taşımaktadır. *Ya gericilik dönemindeki gibi çalışacağız, ya da faşizmin kalktığını görerek çalışacağız.* İki dönemin örgütlenmesi de, çalışması da farklıdır.

Partimizin önündeki dönemeci hazırlayan ikinci oluşum parti yaşamının ulaştığı aşamadır.

TKP içinde menşeviklere karşı kavga patladığından bu yana oportünizmi *kalın çizgileriyle* yenmiş yeni bir komünist partisi yarattık.

Oportünizmle kavga, devrim için sürekli ve zorunlu bir kavgadır. Sürecektir. Ancak 1979-1983 döneminin alışkanlıklarından sıyrılıp, herşeyi partinin yeni koşulları

çerçevesinde ele almak gerekir. Bugün Leninci mantığı giderek daha iyi kavrayan bir kadrolaşma gerçekleşmiştir. Bundan sonra kadrolaşma, emekçi halkın günlük yaşantısı içinde yürüyecektir.

Dünkü tutumumuz doğruydu: Görev bir parti çekirdeği yaratmaktı. Bugünkü tutumumuz da doğrudur: Görev yığınları partinin *yanına* kazanmaktır.

Türkiye'nin de, partimizin de vardığı yeni aşamanın, hem de birbiriyle uyumlaşarak partiye gösterdiği tek bir hedef vardır: *Yığınları kazanmak.*

Yığınları kazanma

Devrim yapabilmek, yığınların *aktif-örgütlü çoğunluğunun* desteğini kazanmaya bağlıdır.

Katıksız komünist ideoloji ile örgütlenmiş bir öncü parti yaratma ile yığınlarla kaynaşma somut yaşamda çeşitli teorik ve pratik yetersizliklerden ve olanaksızlıklardan dolayı dünyanın en zor işi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu zorluk karşısında komünistler mutlaka içinde çalıştıkları kesimlerin siyasal bilinç düzeylerini, psikolojilerini, istemlerini yakından dikkate alan bir çalışma yürütmek zorundadırlar.

Böyle bir çalışma için komünist partisinin dayanacağı birinci araç onun *temel örgütleridir,* hücreleridir. Temel örgütler, içinde çalıştıkları toplum kesiminin o günkü durumunu partiye taşıyan en önemli araçlardır.

Bu nedenle, parti temel örgütlerine, hücrelere "en alt birimler" gözüyle değil, tam tersine partinin *en önemli işlerini yürüten,* yığınları kazanmakla yükümlü organlar olarak bakmak, ona göre çalışmalarını titizlikle izlemek, en mükemmel biçimde örgütlemek zorundayız. Parti,

yığınları temel örgütleri eliyle kazanır.

Parti merkezi ülke çapında büyük guruplar, sınıflar ve sınıf katmanları için genel istemler, psikoloji ve bilinç belirlemesi yapar. Bu genelin bölgelere ve değişik koşullara dağılımında büyük farklılıklar olacağı için bölgelerde çalışan yoldaşlarımızın yığınları yakından tanımayı mutlaka kendi sorunları olarak üstlerine almaları gerekir. Bu, her bölge yöneticisinin, her komitenin sorunudur.

Yığınsal haberleşme ve ulaşım araçlarının bugünkü gelişme düzeyinde burjuvazinin getirdiği sözümona çözümleri, egemen sınıfın siyasetini eleştirmek önemlidir ama komünistlerin bu gerici "çözümlere" karşı mutlaka *pozitif alternatifler* getirme zorunluluğu vardır. Pozitif alternatifler yığınların siyasal bilinci ve devrimci eylemlerini arttırmada bugün geçmişe oranla çok daha büyük bir rol oynayacaktır.

Partimizin *aktif demokrasi programı* böyle bir pozitif alternatiftir.

Yığınsal haberleşme araçlarının bu denli geliştiği ve dolayısıyla egemen sınıfın ideolojik saldırısının görülmedik boyutlar aldığı günümüzde komünist partisinin ajitasyon ve propagandasını sürekli olarak geliştirmesi gerekmektedir. Bu alanda varolan bazı zayıflıklarımız şunlardır:

1. Acil sorunlara ve yeni gelişmelere yanıtlarımız gecikmeli gelmektedir. Gecikmeli yanıt, egemen sınıfların yürüttükleri ideolojik saldırıda gerçeği çarpıtarak halka bizden *önce* sunmalarını getirmektedir.

2. Komünist fikirlerin gücü içeriğinde, doğruluğundadır. Fakat, doğruyu nasıl sunacağımız konusunda geliştirmemiz gereken çok şey vardır. Mutlaka fikirleri yaymanın ileri yöntemlerini geliştirmek, hünerini yetkinleştirmek zorundayız.

3. Fikirler açık biçimde sunulursa etkili olur. Bu nedenle çok önemli bir nokta da, partinin propagandasında temiz ve anlaşılır bir dil kullanılmasıdır. Bu dilin, yığınların o günkü psikolojisini de dikkate alması, onların durumunu, gerçeği olduğu gibi yansıtması gerekir. Parti merkez dokümanlarında, parti merkez organında, bunlar güzel yapılmaktadır. Fakat, bölgelerin çıkardıkları her yazılı metinde aynı düzeyi göremiyoruz. Bu, bölgelerde çalışan yoldaşlarımızın geliştirmeleri gereken bir konudur.

4. Toplumun *çeşitli kesimlerine* yönelik propagandamızda, onların özelliklerini daha iyi tanımak zorundayız.

5. Parti yayınının dağıtımı eskiye oranla daha büyük önem kazanmıştır. Her düzeydeki partili için, parti basınını yaymak temel görevlerden biridir.

6. Yığın çalışmasında zaman zaman düştüğümüz iki yönlü bir yanlış var.

Somut sorunlar üzerine eğilirken bu sorunların genel siyasal karakterini ve sömürü sistemiyle bağını bazen yeterince açıklayamıyoruz. Oysa, somut gerçekliği tam anlatmak için mutlaka genelle bağlamak gerekir.

Bazen ise, genel fikirleri somut gerçeklikle bağlamadan anlatıyoruz. Fikirlerimizi, ideallerimizi yığınlara ulaştırmak için mutlaka somut gerçeklikle bağlamak gerekir.

Yığınları kazanmak için bu eksiklikleri gidereceğiz. Fakat açıklama, propaganda, ajitasyon ne denli iyi örgütlenmiş ve sunulmuş olursa olsun, tek başına yığınların bilincini ve militanlığını yükseltmede yeterli değildir. Yığınlar en başta ve asıl olarak kendi deneyimlerinden öğrenir. Bu alanda komünistlerin yapacağı şeyler vardır. Propagandamıza, ajitasyonumuza mutlaka ekonomik haklar, demokrasi ve devrim için *somut eylemler* eşlik etmelidir. *Komünist partisi eylem örgütüdür.* Halkın istemleri için savaşım içinde, onların

doğru dersler çıkarmalarına yardımcı olur.

Yığın çalışmasında canlı ilişkileri sürekli olarak korumak ve geliştirmek zorundayız. Bu çalışmanın düzenli, ritmik yollarını mutlaka bulmalıyız. Sempatizanlardan başlayarak, getirdiğimiz görüşlere, siyasetimize, belgilerimize yığınların gösterdiği tepkiyi sürekli olarak ölçmemiz ve bunları parti merkezine hızla iletmemiz gerekir.

Komünist partisi yığınlarla canlı ilişkiler kurmak ve geliştirmek istiyorsa, onlar neredeyse orada çalışmak zorundadır. Komünistler yığını ancak işyerlerinde, oturdukları, çalıştıkları, dinlendikleri yerde bulur, eğitebilir ve örgütleyebilirler.

Türkiye'nin bugünkü koşullarında legal olanaklardan yararlanma o denli can alıcı ve o denli kapsamlı bir konu ki, yaptıklarımız, yapmamız gerekenler yanında son derece azdır.

Legal olanaklardan yararlanmanın illegal partiye kazandıracağı çok önemli bir olanak daha vardır. Partiye alınacak kişileri legal çalışma içinde uzun süre sınamak gerekir. Legal çalışma, ajan-provokatörün kendini en zor gizleyebileceği bir alandır.

* * *

Önümüzdeki dönemde siyasal çalışmanın 3 vurgusu şöyledir:

1. Her alanda, her yönde aktif, proleter yöntemlerle yürütülecek demokrasi savaşımı.

2. Emekçi halkın acil-yakıcı sorunlarında yoğunlaşma.

3. Yasal düzen içinde oluşan yapılarda çalışma. İşçi sınıfının yanısıra özellikle gençlik, sonra aydınlar ve sanatçılar arasında yoğunlaşma.

Türkiye halkının özgür, bağımsız yaşantısı, mutlu geleceği tek bir koşula, gericiliğe karşı savaşta işçi sınıfının hegemonyasına bağlanmıştır. İşçi sınıfına bu hegemonyayı yaşama geçirebilmek için Marksizm-Leninizmi doğru özümsemiş, doğru kullanan ve siyaset sanatıyla doğru birleştirebilen bir komünist partisi gerekiyor.

III. Günümüzde parti örgütü

Önümüzde açılmakta olan dönem demokrasi için yoğun bir savaş dönemidir. Partimiz bu savaşımı her zaman olduğu gibi ine devrim hedefiyle bağlayarak yürütecektir.

Bugün parti örgütlerinin, eski dönemden çok daha girişimli çalışmaları zorunludur. Örgütler bugünkü koşullar altında, yığınları etkileme, bilinçlendirme görevlerini, yığınlarla kaynaşma, onlarla yakın olma görevlerini akla gelebilen her çeşit legal örgüt biçiminde sağlam noktalar tutmadan yerine getiremezler.

Bu nedenle kongremiz, legal örgütlenme olanaklarından yararlanmayı, *illegal çalışmayı örtülemenin ve örgütlemenin bugünkü biçimi* olarak ele alır. Buna göre:

1. Bugün bütünüyle illegal olan parti çalışmasının örgütsel biçimlerini koşullara ve özellikle yerel koşullara uydurmak mutlak bir zorunluluktur. Parti örgütleri için olabilen en çeşitli legal örtü biçimleri ve çalışmayı yerel koşullara uydurmada olabilen en geniş esneklik illegal örgütün canlılığının ve veriminin garantisi olacaktır.

2. Parti örgütlerinin yalnızca profesyonel devrimcilerden kurulu olduğu hiçbir şekilde düşünülmemelidir. Hele bugün, kesinlikle illegal ve sınırlı parti örgütünden başlayarak değişik tonlarda her çeşit örgütlere, en geniş, en "serbest" örgütlere kadar ihtiyacımız vardır. Bunların MK tarafından onaylanmaları, parti örgütü olarak kabul

edilmeleri için zorunlu ve yeterli koşuldur.

3. Partinin örgütsel biçimlerini şu şekilde geliştirmek gerektirmektedir. Tüm çalışmaların ortasında *"illegal alan parti örgütü"* olacaktır. Bu örgütün çevresinde olabildiğince geniş, her çeşit yasal örgütlenmeyi kullanan, partililerin çoğunluğunun çalıştığı *"legal alan parti örgütleri"* yer alacaktır.

4. Legal alandaki her türlü olanaktan yararlanmayı parti çalışmasının merkezine koyduğumuz bugün, illegal ve legal alanlarda çalışan parti örgütlerinin birbirine karıştırılması öldürücü sonuç verir.

Bu nedenle, "illegal alan parti örgütü" ile "legal alan parti örgütlerinin" kadroları birbiriyle karıştırılmayacaktır.

5. Legal çalışmalar için (basın, dernekler, özellikle sendikalar vb.) özel parti birimleri örgütlenmelidir. Her çeşit birlik, dernek ve sendika içinde illegal hücreler kurabilmek için herşey yapılmalıdır. Legal derneklere, örgütlere ve sendikalara üye olan tüm partililer bu örgütler içinde hücreleşeceklerdir. Bunların çalışmalarında bağlı oldukları illegal parti örgütünün kararları bağlayıcı olacaktır.

6. İMG örgütlenmeleri bugünün gereksinimlerine son derece güzel yanıt veren örgütlenmelerdir. İMG örgütlenmeleri yeniden canlandırılmalı ve legal alanda görevlendirilmeli, pratik çalışmaya yöneltilmelidir.

7. Parti örgütlerinin ve parti üyelerinin sınıfın *ekonomik* savaşımına katılmaları can alıcı önem taşımaktadır. Özellikle sendikaların ve sendika liderlerinin partimizin görüşleriyle yüzyüze gelmesi için her çaba harcanmalıdır.

8. Bugün "illegal alan parti örgütü"nü koruma ve güçlendirme, her zamankinden daha acil bir zorunluluktur. İllegal parti örgütü, profesyonel devrimcilerin

ağırlığında, az sayıda yoldaşı kapsayacak, fakat geçmiş döneme oranla girişimciliği, sorumluluğu ve kendisinden beklenenler aşırı derecede artacaktır. Partinin temel, zorunlu, sürekli illegal çalışmalarını (gizli basımevleri, gizli yayınlar, merkez organ dağıtım ağı, MK ile yöreler arasında taşıma — posta —kurye v.b) yörenin siyasal çalışmalarının genel planlama ve eşgüdümünü yürütecektir.

9. Bugünkü koşullar altında, Türkiye örgütlerini yönlendirmek üzere ülke içinde bir örgüt merkezinin kurulmasında hâlâ sakınca vardır. Bu nedenle, koşullar değişinceye kadar bölge komiteleri MK tarafından görevlendirilecek görevliler aracılığıyla doğrudan MK ile ilişki içinde çalışacaklardır. Bu durum değiştiğinde ülke içinde örgüt merkezinin kurulması yetkisini kongre MK'ya verir.

10. Buna ilk adım olarak, bölge komitelerinin kendi aralarında ve MK'yla olan bağların daha da geliştirilip sıklaştırılması, parti çalışmasının birörnekliğinin daha da ilerleyebilmesi için kısa zamanda yeniden yöre komiteleri örgütlenmesine geçilmelidir.

Parti içi insan ilişkileri ve çalışma biçimi

Yığınları kazanmak için en başta parti örgütünü güçlendirmek gerekir.

Partimiz, önüne devrimi gerçekleştirme, toplumun yöneticiliğini üstlenme hedefini koymuştur. Bu hedefler, bir bütün olarak partinin ve her parti üyesinin iyi örgütçü, iyi lider olmasını gerektirir.

Partimiz, önündeki ağır ve karmaşık görevleri başaracak kadroları ve örgüt biçimini bugünün çalışması içinde yaratacaktır. Örgütlenmenin bugün alacağı biçim, çalışma stili ve kadroların yetkinlik düzeyi, partimizin başarısını şimdiden belirleyecektir.

Örgüt biçimi, çalışma stili ve örgüt içi insan ilişkileri temel olarak örgütün işlevi ve önündeki görevlerle belirlenir. Örgütün nicel boyutları da bunların biçimlenmesini etkiler.

Örgüt büyüdükçe, günlük çalışmanın ve üyeler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi, görevlerin başarılması, çıkan sorunların çözümü için kullanılacak yöntemler değişir. Küçük bir yapıda en olumlu sonuçlar

verebilen coşku, heyecan, kişisel etki giderek sorunların çözümünde araç olmaktan çıkar.

Yapı büyüdükçe genişleyen çalışma alanı, artan ve çeşitlenen görevler, karmaşıklaşan insan ilişkileri ve organ yapıları, parti çalışmasının çeşitli alanlarında olumsuz eğilimlerin güçlenmesine, denetim ve disiplin sağlanmasında zorluklara, haberleşme eksikliğine, eşgüdüm sorunlarının yoğunlaşmasına neden olur. Bu sorunlar ve büyüyen yapının beslediği merkez-dışı eğilimler merkezilik gereksinimini arttırır. Küçük bir örgütlenmede merkezi davranışın gereklerini yerine getirmede kullanılan yöntemler, büyük örgütlenmenin merkezilik gereksinimini karşılayamaz.

Örgütsel büyümede kendini sorun olarak duyuran bir başka yön, parti çalışmasının çeşitli alanlarında artan uzmanlaşma gereksinimidir. Bugün partimizde uzmanlık düzeyi özellikle belirli alanlarda çok yüksektir. Ancak gereksinimler, örgütlenmenin gittiği yol, bundan çok daha yüksek bir uzmanlık düzeyi istemektedir. Bu, örgüt içi yönetim sorunlarına bir de yönetici-uzman ilişkilerini eklemektedir.

Yine büyüme süreci, parti içinde liderlik yapısının daha da geliştirilmesi ve bu iktidar yapısının parti içinde bölünmez tek bir egemenlik odağı oluşunun güçlendirilmesi sorununu öne çıkarmaktadır. Küçük örgütlenmenin gereksinimini karşılayabilen dar lider kadrosundan kurumsal işlev gören geniş liderlik yapısına geçiş zorunludur. Bu zorunluluk, dinamik, alanında uzmanlaşmış, yaratılmış ortak değerlerimiz ve örgüt anlayışımız doğrultusunda uyum içinde çalışan geniş bir lider kadro yaratma görevini, özellikle gücü elinde tutan kadronun partiye sadakatini sağlama görevini getirmektedir.

Partimiz, Türkiye devrimci hareketinde birey başına en yoğun iş üreten örgütlerden biri, hatta birincisidir.

Partimiz bugüne dek Türkiye devrimci hareketinin sahip olduğu ortalamanın çok üstünde yönetici kadrolar yetiştirmiştir. Giderek artan çabayla kendi işlevine uygun bir yaklaşım yaratmış, çalışma stili oluşturmuş ve bunun gelenekselleşmesi yolunda önemli adımlar atmıştır. Partimiz bu yaklaşımla örgütsel sorunların çözümünde kullandığı yöntemleri biçimlendirmiştir.

Bugün vardığımız, partinin boyutlarının ve çalışma alanlarının gelişip çeşitlendiği bu noktada, yarattığımız örgüt geleneğine yaslanarak, daha sistemli, daha bilimsel ve daha yetkin bir çalışma yürütmek zorundayız.

Partimizin geçen dönemde oluşturduğu örgütsel biçimin ortama uymayan yanları giderek kendini duyurmakta, önümüzdeki olanakların değerlendirilmesini ciddi biçimde tehdit edecek eğilimler taşıdığını göstermektedir. Dünün, sorunların çözümünde kullanılan en verimli yöntemleri, bugün hızla eskimektedir.

Bugün yapılması gereken, görevleri insanlardan ayırarak görmeyi başarmak, örgütsel geleneğimizin eskiyen yanlarını atarak, yeni yanlar katarak daha yetkinleşmesini sağlamaktır.

Bu yeni yaklaşımın yaratılmasında asıl görev yönetici kadroların üzerine düşmektedir.

Yönetici yoldaşlarımız yaratılması gereken yeni örgüt biçimini ve örgütsel sorunlara yaklaşım yöntemini önümüze koyduğumuz görevler açısından değerlendirmelidirler. Şunu da bilelim ki, her alanda olduğu gibi bu konuda da getirilecek çözümler, yeni ama farklı düzeyde sorunlar yaratacaktır. Hiçbir örgütsel sorunun çözümü kalıcı değildir.

Örgütsel görevlerin yerine getirilmesinde ve yöneticilerin "yöneticilik" görevlerini gereğince yapabilmelerinde vazgeçilmez unsur olan görev dağıtımı, yetki ve sorumluluk devri, doğru yöntemlerle ve daha geniş

gerçekleştirilmelidir. Her yönetici, verdiği görevin ne düzeyde uzmanlık ve bilgilenme gerektirdiğini bilmeli, görevi devrettiği yoldaşa görevin niteliğini, kendisinden ne beklendiğini, kime, nasıl ve hangi konuda hesap vereceğini, hangi yetki ve sorumlulukları devraldığını açıkça belirtmelidir. Görev devri, bir amaçlar seti oluşturularak ve bunlar içinde hangilerinin canalıcı öneme sahip olduğu belirtilerek yapılmalıdır. Her düzeyde yönetici yoldaşlar örgütü temsil etme, organ kasasını tutma, toplantı gündemini hazırlama gibi mutlaka kendilerinin yapması gereken görevler dışındaki görevleri devredebilmeli, örgüt çalışmasının genel sorunları üzerinde dikkatlerini toplayabilmelidirler.

Yönetici yoldaşlar, örgüt çalışmasının verimli ve sonuç alıcı sürdürülmesinin en önemli unsuru olan motivasyon düzeyini yükseltmek için, a) Görev verdikleri yoldaşların görevin sonuçlarını izleyebilmelerini, b) Görevin kendi içinde iş başarma zevk ve gururu taşımasını, hüner ve değerlendirme yetisi istemesini sağlamalıdırlar.

Görevlerin guruplanmasında ve dağıtımında iyi bir eşgüdüm ve berrak bir işbölümü sağlanmalıdır. Büyümenin en fazla ağırlaştırdığı sorunlardan biri eşgüdümdür. Örgütsel çalışmada eşgüdüm sorunları hiçbir zaman tümden yokedilmez, ancak en aza indirilebilir. Eşgüdüm sorunu, iyi bir görev guruplama, iyi bir emir-komuta zincirinin kurulması, yöneticilerin özellikle ortak çaba gerektiren görevlerde iş akım planı düzenlemeleri, sınırları iyi çizilmiş alanlarda geçici komite çalışmalarıyla hafifletilebilir. Örgüt içi gayri-resmi örgütlenmeler de, bilinçli bir kullanımla bu sorunun hafifletilmesinde yararlı olur.

Ancak, örgütsel çalışmada kaçınılmaz olan görev guruplamanın, bölümlerin özel çıkarlarını savunma eğilimini arttırdığı gözönünde tutulursa, eşgüdüm sorun-

larının hafifletilmesinin en etkin yöntemi tüm yönetici ve üye yoldaşların örgütün genel çıkarlarını görebilmelerini sağlamaktır.

Örgüt çalışmamızda, girişimli ama merkezi disiplinli çalışmayı henüz tam anlamıyla yerleştirebilmiş değiliz.

Girişim ve merkezi disiplin arasında uyum sağlayabilmede tek anahtarımız *komünist bilincimizdir.* Teorik ve pratik gerçekleriyle bilirsek ki, komünistliğin ağır suç olduğu Türkiye'de polise karşı durabilmek ve kara düzeni yıkabilmek için merkeziyetçi bir parti gerekir, işçi sınıfı siyasal haklarını kazanmadan komünist partisinde tam bir demokrasiden sözetmek sahtekârlıktır ve ama bu işleyiş insanı girişimsizliğe itebilir, oysa komünistlik aldığı görevi *geliştiren,* girişimli, yaratıcı bir çalışma ister, o zaman bu iki yön arasındaki görünürdeki çelişkiyi çözebiliriz.

Önümüzdeki dönemde, örgütsel büyümenin gerektirdiği şekilde, merkeziyetçi yapımızı güçlendireceğiz. Ancak emir-komuta zinciri, otorite kullanımı gibi örgütsel önlemler tek başlarına tam anlamıyla merkezliğin sağlanmasında yeterli olamazlar. Gerçek anlamda merkezi yapının kurulmasının temel yolu, *bizim koşullarımızda,* yönetici yoldaşların kafalarını kazanmaktan, partinin ideolojik birliğinden geçer.

Partide merkezilik arttırılırken, bugüne dek örgüt çalışmamızda ağırlık taşıyan merkez-dışılığın sağladığı hızlı karar mekanizması, kararların sonuçları doğrudan yaşayacaklar tarafından alınması, girişimciliğin artması, hızlı kadro yetiştirme gibi olumlu yanlar merkezilik ve merkez-dışılık arasında kurulacak denge ile korunmalıdır.

İyi lider, çalışmanın sonuçlarına olduğu kadar, insana da önem veren liderdir. Örgüt çalışmasının sağlıklı yürütülmesi ve insanın desteklenmesi için hedefler belirlenip görev dağılımı gerçekleştirildikten sonra yönetici yoldaş, çalışma sürecinde ve sonunda övgü ve eleştiriyi

doğru kullanmalıdır. Yönetici, denetlediği yoldaşın iyi yanlarını yakalamak için çalışmalı, her insanın potansiyel olarak iyi bir komünist olduğunu unutmamalıdır. Övgü, neyin güzel olduğu açıkça belirtilerek, tutarlı, kısa ve anında yapılmalıdır. Eleştiri de anında, kısa, kişiliğe değil tutuma yönelik yapılmalıdır.

Yeni bir davranış biçimi, özellikle insan ilişkilerinin sözkonusu olduğu alanlarda, kolayca ve kısa sürede gerçekleştirilemez. Partimiz, hızla artan görevlerin gerektirdiği kadro boşluğunu, örgütsel biçimlenme ve insan ilişkileri konusunda doğru perspektiflere sahip, örgütün gelişme yolunu gören, yetkin, tutarlı ve ilkeli yoldaşlar yetiştirerek dolduracaktır. Yönetici yoldaşlar yanında, tüm parti üyelerinin partinin yüklediği görevleri yerine getirebilecek düzeyde olmaları zorunludur. Bu nedenle, örgütsel biçim, çalışma stili ve insan ilişkileri konusundaki yaklaşım örgüt geleneğimizin canlı bir parçası olana dek bu sorunlar ve çözüm yöntemleri parti içinde yoğun olarak tartışılmalıdır.

Bu süreci biçimlendirecek, bu konuda ideolojik ve örgütsel yaklaşımımızı belirleyecek bir çalışmanın çıkarılması kongremiz tarafından karara bağlanır.

* * *

Güvenlikli çalışma üzerine

Faşizmin çözülüşüyle yeni bir döneme girdik. Olanaklar artıyor, tehlikeler azalmıyor. Otoriter eğilimli, siyasal anlamda gerici rejim varlığını sürdürüyor. Bu koşullarda artan legal ve illegal olanakların etkili kullanımı hem olanakların sınırlarını genişletecek, hem de rejimin siyasal bunalımını derinleştirecektir. Başarımız, yeni dönemin önemini kavrayarak, ona uygun savaş yöntemlerini geliştirmemize bağlıdır. Bir yandan artan olanakları enerjik, dalıcı ve yırtıcı bir çalışmayla kullanırken, diğer yandan da siyasal polise karşı güvenlik önlemlerini titizlikle ve sabırla uygulamalıyız.

Yeni dönemde siyasal polisin çalışmalarında da belirgin bir yöntem değişikliği olmuştur. 12 Eylül'le başlayan faşizm döneminde bulduğunu tutuklama, işkenceyle konuşturma, örgütlerden koparabildiğini koparma vb. yöntemlere ağırlık veriyordu. Amaç en hızlı ve etkili biçimde devrimci örgütleri susturmak ve engellemekti. Bugün siyasal polis faşizm altında uyguladığı yöntemleri elde ettiği bilgi ve deneyim birikimiyle, yeni

döneme uygun olarak geliştirmiştir. Yeni dönemde, faşizm altında her türlü yöntemle sağladığı bilgileri sistematize ediyor ve yeni bilgileri daha çok izleme, dinleme vb. yöntemlerle topluyor. Genellikle eskisi gibi her bulduğu partiliyi tutuklama gibi bir çalışma yürütmüyor. Çalışmalarımızda siyasi polisin bu yöntem değişikliğini karşılayacak önlemler geliştirmek güvenlikli çalışmada en önemli sorunumuzdur.

Kongremiz, parti örgütlerini yeni dönemde biçimlendirecek bir yapı kabul etmiştir. Artan legal olanakları en güvenlikli biçimde kullanabilmek için bu yapı önemli bir adımdır. Yeni örgütlenmemizin kaçınılmaz olarak en hassas ve siyasi polisin hedefleyeceği nokta illegal alan parti örgütleri ile legal alan parti örgütlerinin kesiştiği yer olacaktır. Bu noktalarda mutlaka kesici örgütlenmeler olmalı, siyasal polis legal alandan iz sürerek illegal alana ve aygıtlara ulaşamamalıdır. Kaçınılmaz olarak siyasal polisin gözü legal alan örgütlerinde olacaktır. Bu alanda çalışacak yoldaşlar özellikle aşağıdaki noktalara özen göstermelidir:

— İllegal parti üyesi olduklarını bir an bile akıldan çıkarmamalı, her an izlendiklerini varsaymalı, bu konudaki teknik bilgilerini geliştirmelidirler.

— Legal örtülerini eksiksiz ve özenle kurmalı,

— Günlük çalışmaların yarattığı sorunları, kolaylık, çabukluk vb. gerekçelerle yatay ilişkilerle çözme yoluna kesinlikle gitmemelidirler.

— Partimizin görüşlerini legal alanda savunan kişilerin partili olduğu varsayımıyla, merkezin bilgisi dışında onlarla ilişki kurulmamalıdır.

— Çoğunlukla siyasal polisle en çok ve sık sürtüşme bu alanda çalışan yoldaşlar üzerinden olacaktır. Siyasal polise karşı savaşımımızda legal alan parti örgütleri anten görevi görmelidirler.

— Siyasal polisin saldırısına her an illegal çalışmaya geçecek durumda olmalı ve örgütsel bağın kaybolmaması için önlemler alınmalıdır.

Legal ya da illegal alan parti örgütleri tüm önlemlere karşın tutuklama olursa geçmişteki katı direnme duvarını korumalıdırlar.

Yeni dönem, yığınsal çıkışların ilk habercilerini de birlikte getiriyor. Bu dönemin yığınsal çıkışları geçmişte yaşadığımızdan çok değişik olacaktır, olmak zorundadır. Burjuvazinin de, yığınların da, partimizin de deneyleri artmıştır. Bu açıdan gelecek yığınsal eylemlerin güvenliği can alıcı bir sorundur. Başarılı çıkışlar, yeni ve daha büyüklerini besleyecektir. Aktif ve pasif, her tür güvenlik önlemlerini uygulayabilmek, bugünden yapacağımız bilgi, donanım ve kadro birikimine bağlıdır. Eylem örgütleyen ya da katılan parti örgütleri çıkışın güvenliğini iki açıdan düşünmelidir:

— Eylem tutuklama, saldırı vb. durumlarla karşılaşırsa illegal alan parti örgütleri bundan zarar görmemelidir.

— Eylemin kendi içinde güvenliğini sağlayacak, saldırıları kırabilecek aktif ve pasif güvenlik önlemleri önceden detaylı olarak planlanmalıdır.

Yeni dönemde partimizin savaşının etkisi güvenlik önlemlerini başarıyla uygulayabilmesinden geçecektir. TKP-*İşçinin Sesi* 5(1). Kongresi bu anlayışla aşağıda sıralanan noktaların önemini vurgular:

— *Güvenlikli Çalışma El Kitabı* yeni döneme uygun biçimde genişletilmeli, eğitimi tüm parti üyeleri için partililiğin *zorunlu* koşulu olmalıdır.

— Yaşadığımız cezaevi ve emniyet deneyleri parti bütününe yarayacak biçimde, parti içine yansıtılmalıdır.

— Güvenlikli çalışma ilkelerinin uygulanmaları her alanda sekreterler eliyle denetlenmelidir.

— Bilgi toplama, toplanan bilgilerin merkezileştirilmesi yeni döneme uygun yapılmalıdır. Bilgi toplamanın alanı ve içeriği genişletilirken, kanallara hız kazandırılmalıdır.

Türkiye dışında parti çalışması

Parti çalışmasındaki işbölümünde Türkiye dışındaki parti örgütleri:

— Partiye kadro yetiştirmek ve maddi olanak sağlamak,

— Türkiye'de yerine getirilmesi güç bazı çalışmaları gerçekleştirmek,

— İdeolojimizi dünya işçi sınıfı hareketine tanıtmak,

— Dünya demokratik kamuoyunun, Türkiye'deki demokratik güçlerle dayanışmasını sağlamak, amaçlarıyla çalışmalı, bunun kaynak ve araçlarını Türkiye dışında yaratmalıdır.

Ayrıca bu örgütler emperyalist ülkeler burjuvazilerinden en başta öğreneceğimiz şey olan *verimli çalışmayı* iyice özümsemeli, verimli çalışma yöntemlerini partimize taşımalı ve bunların gelenekleşmesi için çalışmalıdırlar.

Türkiye dışındaki parti çalışması bu yönde yeniden düzenlenmeli, daha az partili, daha çok kadro, bugünkünden çok daha geniş kitle desteği ve yığınsallıkla, daha etkin

ve verimli parti çalışması amaçlanmalıdır.
(Güvenlik gerekçesiyle atlama)

Türkiye dışında partiye yeni üye alınırken, hedef, yoldaşları en kısa sürede Türkiye örgütlerine bağlamak olmalıdır.

Merkez Komitesi Türkiye'ye gidecek yoldaşların Türkiye'deki parti çalışmasının koşullarına hızlı bir uyum gösterebilmeleri için gerekli tüm önlemleri Türkiye dışında ve içinde almalıdır.

— Bu önlemlerin başında, Türkiye dışındaki kadrolara kolaylıkla bölge değiştirebilecekleri bir hareketlilik kazandırılmalıdır.

— Partimiz, "her parti üyesinin ve her devrimci işçinin gelecekteki rolünü, işin başından, devrim anında savaşan örgütümüz içinde bir asker olmak olarak düşünür. Buna uygun olarak onu, ilerdeki rolüne en uygun işe ve parti birimine tanıştırır."

Yeni üye alınan yoldaşların yaptığı da kendi içinde yararlı ve bugünün savaşımı için gerekli olmalı, pratik işçinin anlayamadığı şeyler için bir idman olmamalıdır. Bu çalışma, yarının sonul savaşımının önemli gereksinimleri için bir staj olmalıdır. Bu anlayış çerçevesinde, Avrupa'daki parti üyeleri otoriter eğilimli bir rejim altında illegal çalışan bir devrimci komünist örgüt üyesinin edinmesi gereken bilgi, beceri ve deneyleri alabilecekleri işlerde yetiştirilmelidir.

Avrupa'daki parti üyelerinin ideolojik düzeyi, disiplini ve partiye üye alırken gözetilen normlar yükseltilmelidir.

Avrupa'da, bugün olduğundan çok daha az sayıda partili ile, partimizin siyasal çizgisine, yine bugün olduğundan çok daha geniş bir kitle desteği sağlamak için Avrupa'daki parti örgütlerimiz:

— Bugün Avrupa'daki Türkiyeli topluluğun en hareketli, siyasal bilinçlendirmeye en açık, en yığınsal kesimi olan genç işçiler arasında çalışmaya büyük ağırlık vermelidir.

— Türkiyeli işçiler arasında sosyalizm ülküsünü yayma çalışmasına hız verilmelidir. Bunun için, olanaklı olan yerlerde sosyalist yığın örgütlerinin çalışması yükseltilmeli, ancak temel olarak, parti çalışması yapılan alanlarda okuma ve eğitim grupları kurulmalıdır.

— Türkiyelilerin tüm demokratik istemlerine öncülük edilmeli, bunun için yerel savaşım en militan biçimde yürütülmelidir.

— Her düzeyde sempatizan örgütleri kurulmalı, yığın çalışmasını yürütmede bunların işlevi, insiyatifi arttırılmalıdır.

— Tüm yerel savaşım odakları, olabildiği her alanda, Avrupa çapında merkezi, legal demokratik yığın örgütlenmeleri biçiminde örülmelidir.

— Merkez yayın organının dağıtım ağı hızla genişletilmelidir.

Parti anlayışını sulandırmalara karşı savaş

Partimiz, hiçbir zaman bırakmadığı parti anlayışını sulandırmalara karşı savaşı önümüzdeki dönemde arttırarak sürdürecektir.

Türkiye'de legal olanaklardan yararlanma, bugün başlıbaşına ve en önemli bir çalışma olarak önümüze geliyor. Bu örgütün geniş bir alana yayılması demektir. Ancak Türkiye'de devrim yapmak için savaşan partimizin bütünüyle illegal olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Partimiz, merkeziyetçi yapısını bu yayılmayı dengeleyecek biçimde derinleştirmek ve geliştirmek zorundadır. İllegal bir partide, hele kritik bir dönemeç dönülürken, demokratik işleyiş son derece sınırlı olmalıdır.

Partimiz safları dışında yaygınlaşan oportünist görüşler işte tam bu noktada demagoji yapmakta ve mümkün olmayanı vaad ederek kafa karıştırmaya çalışmaktadır. Kongremiz bu demagojilere şiddetle karşı çıkar. Gizlilik temelinde örgütlenen parti çalışmalarında merkeziyetçiliğin önde olduğunu, demokratikliğin hiçbir zaman tam uygulanamayacağını vurgular.

Kongremiz, buna karşılık, siyasal özgürlüklerin kazanılmasıyla birlikte, partimizde seçim ve açıklığa dayanan demokrasinin *geneliyle* uygulanabileceğini belirtir.

Parti düşmanlarına karşı tutuma onay

Partimiz içinde, 1981 yılında İngiltere'de "Geçiçi Yol Arkadaşları" ve 1984 yılında Almanya'da "Vural D. ve Arkadaşları" olarak iki oportünist klik hareketi, tüzüğümüzü de ayaklar altına alarak, sapık azınlık görüşlerini partiye dayatmaya kalkıştılar. Ancak başta Eşgüdüm Komitesi Üst Bürosu olmak üzere, EK, parti örgütleri ve üyelerinin ezici çoğunluğunun kararlı tutumuyla tehlike olmaktan çıkarıldılar.

Kongremiz bu iki parti düşmanı kliğe karşı EK'nın kararlı, ödünsüz fakat tüzüğe sonuna dek saygılı ve yapıcı tutumunu coşkuyla onaylar.

Yayınlar üzerine

Türkiye'de çalışma olanakları hızla genişlemekte, bunun karşısında partimizin yazılı ajitasyon-propaganda çalışması yetersiz kalmaktadır.

Özellikle parti merkez organının yaygın dağılımı, *bugün* önümüze koyduğumuz acil ve pratik görevler açısından can alıcı öneme sahiptir. Dahası, siyasal gazete denen araç, modern toplumda her sınıfın siyasal yaşama katılımının temel koşullarından biridir.

Bu gerçeklerin ışığında kongremiz:

1. Merkez organımızın Türkiye'de en az üç bölgede basımının örgütlenmesini,

2. Legal bir yayın çıkarılmasını,

3. Legal yayından ayrı olarak kitap yayını için ayrı bir legal yayınevi kurulmasını,

4. Türkiye'de kurulacak legal ya da illegal, periyodik ya da periyodik olmayan tüm yayınların ve yayın kuruluşlarının her açıdan tam ve kesin olarak parti Merkez Komitesi'ne bağımlı olmalarını, karar altına alır.

İşsizlik-pahalılık-açlığa karşı savaşta komünist partisi

Türkiye gibi zengin kaynaklara sahip bir ülkede, işçi sınıfı ve emekçi halkımızın işsizlik-pahalılık-açlıkla boğuşuyor olması, yerli finans oligarşisi ve emperyalizm tarafından sömürülmesinin sonucudur.

Son yıllarda dayanılmaz boyutlara varan işsizlik-pahalılık-açlık, yığınların en geri kesimlerinde bile öfke uyandırmaktadır.

Öte yandan, burjuvazinin içindeki kavga kızışmakta, burjuvazi arasında yürütülen politika üzerine hoşnutsuzluk yükselmektedir. Burjuva iktidar bloku artık bir bütün değildir.

Bu gerçekleri ve işsizlik-pahalılık-açlığa karşı savaşın vazgeçilmez bir savaşım olduğunu gözönüne alan kongremiz:

1. Yığınlar arasında özellikle işçi sınıfı içinde "işsizlik-pahalılık-açlık"la kapitalizmin kopmaz bağının daha yoğun açıklanmasını, Meclis içindeki ve dışındaki konuşmaların sahteliğinin anlatılmasını, komünist ideolojinin ajitasyonu ve propagandasının bu sorunlar çevresin-

de de yükseltilmesini,

2. Komünistlerin, yığınların işsizlik-pahalılık-açlığa karşı savaşlarını *her durumda* desteklemelerini, ileriye götürmelerini, hoşnutsuzlukların patlamaya yol açacağı gerçeğinden hareketle her sesin sokağa dökülmesi için çalışmalarını,

3. Komünistlerin, yığınların bu doğrultuda toplandıkları derneklerde, görüşlerini dile getirdikleri basında yer almak için aktif çaba harcamalarını, çalışılan çevrede böyle kuruluşlar yoksa, bunların kurulmasına önayak olmalarını, bu alandaki çalışmanın, dönemin ana halkasının legal olanaklardan yararlanma olduğu bilinciyle yürütülmesini,

4. Burjuvazinin kendi sisteminin yarattığı işsizlerle çalışanları karşı karşıya getirip çeşitli kazançlar sağladığını gözönüne alarak, çalışanlarla işsizlerin dayanışmasını, bu doğrultuda çeşitli örgütsel biçimler bulunmasını karar altına alır.

Sendikalar üzerine

Türkiye'de işçi sınıfının iş ve yaşam koşullarında hem göreceli hem de mutlak kötüleşme vardır ve açık seçik, gözle görülür boyutlardadır.

Buna karşılık, özellikle 12 Eylül'den sonra çıkarılan yasalar, ekonomik-sendikal savaşımı yasaklarla boğmaya, engellemeye yöneliktir. Birçok işkolunda grev yasaktır. Uygulanabildiği işkolunda ise grev, sendikal savaşımda bir silah olmaktan çıkarılmıştır.

İşçi sınıfımız, gerek iş ve yaşam koşullarının dayanılmazlığı, gerek sendikal savaşımın engellenmesi karşısında son derece öfkelidir. Bu öfkenin hemen bir patlamaya dönüşmemesi, işçi sınıfımızın duyguyla değil mantıkla hareket etmesi nedeniyledir. İleri işçiler, Türkiye'de sendikal savaşımın taşıdığı derin siyasal anlamı biliyorlar, hele ki bir karşı devrim döneminin ardından yapılacak çıkışlarda örgütlülüğün önemini görüyorlar.

Bugün en büyük sendikal örgüt olan Türk-İş'in üst yönetimi düpedüz burjuva çizgidedir. Bu nedenle sendikal durumu burjuvazinin çıkarları çerçevesinde tutmak.

savaşımı olabildiğince ertelemek için elinden geldiğince çabalıyor. Ama aynı zamanda, sendikanın üst yönetimini elinde tutma kaygusuyla, tabanın giderek yükselen basıncı karşısında birşeyler yapma yönünde zorlanıyor.

Bir yandan işçi yığınlarındaki yoğun öfke, öte yandan Türk-İş yönetiminin oyalama taktikleri, daha iyi seçenekler yaratma gerekçesine taban oluşturuyor ve sendikal bölünmüşlüğü körükleyen girişimlere fırsat doğuyor.

Bu girişimlerin başında, sosyal-demokrasi ve oportünizmin, DİSK'i yeniden örgütleme çabaları geliyor. DİSK davasında yargılananlarla dayanışma, sendika seçme özgürlüğü gibi doğru noktalardan hareketle, sosyal-demokrasi ve oportünizm, sınıf savaşımının ve sendikal savaşımın çıkarları açısından yanlış, zararlı bir noktaya ulaşmak istiyorlar. Bunlar işçi sınıfımızın şanlı, devrimci sendikal savaşım geleneklerini bayraklaştıran DİSK'in adını kullanarak, kendi dar çıkarları doğrultusunda, sosyal-demokrat/oportünist karması "yeni" bir DİSK oluşturmak istiyorlar.

DİSK davası büyük bir haksızlıktır. Bu sergilenmeli ve yargılananların sendikal alanda yeniden görev alabilmeleri garantilenmelidir.

İstediği sendikayı kurmak ve istediği sendikacıları göreve getirmek işçi sınıfımızın en doğal hakkıdır. Bu hak onu gaspedenlerin elinden koparılıp alınmalı, ancak DİSK'i yeniden kurma yönünde kullanılmamalıdır. DİSK'in bayraklaştırdığı devrimci sendikal savaşım gelenekleri Türk-İş içinde canlandırılmalı ve Türk-İş'e egemen kılınmalıdır.

Sendikal bölünmüşlüğü körükleyen girişimler arasında, her siyasetin "kendine ait" küçük sendikalar kurma çabaları da yer alıyor. Küçük burjuvazinin tekkeci, dar çıkarcı, dükkancı yaklaşımını işçi hareketine taşımaya yönelik bu çabaları sergilemek ve engellemek gereklidir.

Bugün iş yasalarını parçalayacak, sendikal savaşımın önünü açacak doğrultuda her çıkış büyük önem taşıyor ve böyle her çıkışa dayanışma göstermek bir görevdir. Ancak böyle çıkışlar yapmak için daha iyi örgütsel seçeneği Türk-İş dışında arama eğilimine karşı durmak gereklidir. Tam tersine, böyle çıkışların Türk-İş içinden kaynaklanması ve Türk-İş'in bunlara sahip çıkmaya zorlanması, iş yasalarıyla ve sendikal savaşımın önündeki öteki engellerle birlikte, Türk-İş'in, yıllardır haketmediği bir sendikal konumu tutan burjuva yönetimini de fırlatıp atmayı kolaylaştırır. Türk-İş dışında daha iyi örgütsel seçenek aramak yerine, Türk-İş'i aradığımız daha iyi örgütsel seçeneğe dönüştürmek en kestirme ve genel çıkar açısından en yararlı yoldur.

Tüm bunların ışığında kongremiz, önümüzdeki dönemde şunların yapılmasını karar altına alır:

1. İşçi sınıfının sendikal, ekonomik ve demokratik istemlerinin propaganda ve ajitasyonu, bu istemler doğrultusunda yığın eylemlerinin yaratılıp, geliştirilmesi yolunda yoğunlaştırılmalıdır.

2. Tüm sendikalarda yönetimde kim olduğuna bakmaksızın çalışma yürütülmelidir.

3. Yapılacak her türlü çalışma, işçi sınıfının sendikal birliğine yönelik olmalıdır.

4. Türk-İş'in, işçi sınıfının en büyük sendikal örgütlenmesi olduğunu, DİSK'in kapatılmasıyla örgütsüz kalan büyük bir işçi kesiminin Türk-İş'e üye olmuş ve olmakta olduklarını gözönüne alarak, Türk-İş içinde çalışmaya özel önem verilmeli, işçi sınıfının sendikal birliğinin sınıf sendikacılığı temelinde Türk-İş'te sağlanması yolunda çalışma yürütülmelidir.

5. Türk-İş yönetiminin tabandan gelen basıncı hafifletmek için kullandığı demagojik militanlık açığa vurulup sergilenmeli ve Türk-İş, tabanının da isteği doğrultusunda, gerçekten militan eylemlere itilmelidir.

6. Tüm bunların yerine getirilmesi için, Türk-İş ve tüm sendikalardaki, özellikle alt ve orta düzey yöneticilerle topluca ya da tek tek ilişkiler kurulmalı, bu kesimden, olabilen herkesin kazanılması için çalışılmalıdır.

Kürt halkı üzerindeki baskılara son

Oniki Eylül askersel darbesiyle iktidara gelen faşist cunta Kürt halkı üzerine yoğun bir terör ve baskı uyguladı. Bu uygulamalar Kürt halkı arasında büyük bir kin ve öfke biriktirdi.

Faşizmin çözülüp kalkmasıyla başlayan bu ara dönemde de baskı ve terör azalmadı. Köy baskınları operasyonlar sürüyor.

Türkiye burjuvazisi emperyalistleşme hedeflerinin de bir parçası olarak yalnızca iç sömürgesi Türkiye Kürdistanı'nda halkın savaşımını bastırmaya çabalamakla yetinmiyor, sınırları dışındaki Kürt halkını da ezmeye yelteniyor. Bu amaçla bölgedeki gerici rejimler ile işbirliği yapıyor.

Bugün Kürt halkı Türk burjuvazisinin baskı ve terörüne karşı savaşıyor. Önümüzdeki dönemde Kürt halkının bu savaşımı daha da yükselecektir. Bu olgunun Türkiye'nin yeniden çıplak diktatörlüğe kaymasında kaldıraç olmaması ve ülkenin demokratikleşmesinde önemli bir rol üstlenebilmesi için TKP-*İşçinin Sesi* 5(1).

Kongresi;

— Kürt halkının baskıya, teröre ve zorla asimilasyona karşı süren savaşımını desteklemeyi,

— Bu savaşımı Türkiye işçi sınıfının yürüttüğü savaşımla tek bir devrimci kanalda birleştirmeyi ve dün olduğu gibi bugün de Kürt halkının ayrılma hakkını ikircimsiz savunmayı karar altına alır.

Demokrasi savaşımında öğrenci gençlik

Gençlik halkımızın geleceğidir.

Bugün öğrenci gençlik arasında yapılacak çalışma demokrasi savaşımının önemli bir odağıdır.

Köklü bir devrimci geleneğe sahip olan öğrenci gençliğin, siyasal savaşımda yer almasını ve kendi demokratik istemleri için savaşmasını engellemek için gençlere karşı baskılar uygulanmaktadır. Buna rağmen gençlik giderek sesini yükseltmekte, bu da burjuvaziyi uyguladığı baskıları yumuşatmak zorunda bırakmaktadır.

Bunları dikkate alan kongremiz:

1. Öğrenimde uygulanan zorunlu gerici eğitime, çağdışı disiplin yönetmenliğine karşı çıkılmasını,

2. YÖK yasası ile gelen baskıya karşı demokratik ve özerk üniversite için,

— Harçlara karşı

— Gerici sınav ve disiplin yönetmeliğine karşı,

— Yurtlardaki ağır yaşam koşullarına karşı savaşım yüksetilmesini,

3. Üniversitelerde öğrenci derneklerinin kurulması ve

bunların aktif bir biçimde okul yönetimine katılmasını belli başlı savaşım odakları olarak görür.

Ayrıca kongremiz,

1. Gençliğin sorunlarına eğilecek yayın çalışmalarına önem verilmesini,

2. Parti üyelerinin gençliğin örgütlenmesini sağlayacak her türlü legal kuruluşta (izcilik, folklor, spor vb.) çalışmasını ve olabilen yerlerde kurmasını karar altına alır.

Ordu üzerine

Burjuva ordusu parçalanmadan, çalışamaz hale getirilmeden devrimin utkuya ulaşması olanaksızdır. Bu nedenle ordu içinde çalışmak, komünist örgütlenmenin her zaman önemli bir parçası olmuştur. Önümüzdeki dönemde partimizin ordu konusunda çalışmalarında bu yan öne çıkacaktır. 12 Eylül faşist darbesinin ordu eliyle tezgahlandığı, sıkıyönetimlerin birbiri peşisıra geldiği, ordunun burjuva devlet aygıtındaki görece ağırlığının öteki ülkelere oranla daha fazla olduğu Türkiye'de bu çalışma daha da önemlidir.

Ordunun tepesindeki generaller finans-kapitalin en gerici kesiminin, askersel-endüstriyel kompleksin temsilcisidirler. Buna karşılık tabanda yüz binlerce halk çocuğu en "delikanlı" yaşında er ve erbaş olarak askerliğini yapmaktadır. Toplumdaki çelişkiler aynen orduya da yansımaktadır. Komünistler ordu içindeki çalışmalarında bu çelişkileri derinleştirmek, giderek keskinleştirmek için uğraşmalıdırlar.

Devrimci işçilerin, askerlik sanatını öğrenmeleri için

askerlikten en iyi şekilde yararlanmaları yönünde yoğun propaganda yapılmalıdır. Öte yandan ordunun emekçi halka karşı bir baskı aracı ve bölgede barışa ve komşu sosyalist ülkelere karşı bir saldırı unsuru olduğunun propagandası yürütülmelidir.

Ordu içindeki propaganda ve ajitasyonumuz, belgilerimiz somut olmalı, ileri sürülen istemlerin çözümü devrim sorunu ile bağlanmalıdır.

Ordu konusunda şu istemler öne sürülmelidir:

1. Herkes kendi memleketinde askerlik yapmalıdır.
2. İnsanlık dışı uygulamalara, insanı aşağılayan disiplin anlayışına, dayağa, küfre karşı konulmalıdır.
3. Orduda özellikle erler arasında etnik ve dinsel ayrıma karşı savaşım verilmelidir.
4. Bütün erlere bir haftalık kısa bir eğitimden sonra kışlada sürekli mermi verilmelidir.
5. Manga komutanları erlerce seçilmelidir.

* * *

Ordu içindeki çalışma ve örgütlenme ne kadar başarılı olursa olsun, hiçbir zaman burjuva ordusunun parçalanması sonucunu getiremez. Ordunun parçalanması, çalışamaz hale getirilmesi ana olarak sınıf savaşımı ve onun vardığı aşamalara denk düşen yöntemlerin kullanılmasıyla olacaktır.

Belediyeler sorunu ve belediyelerde çalışma

Yığınlara yakın yaşamak, onların günlük, yerel sorunlarına yakın olmak demektir.

Yerel sorunların çoğu aynı zamanda belediyelerin ilgi alanına giren sorunlardır. Bu nedenle belediyeler içinde çalışma, yerel sorunlar temelinde yükselen bir komünist çalışma için vazgeçilmez bir alandır.

Emperyalizmin zayıf halkası olan Türkiye'de yumaklaşan çelişkiler ve şiddetli bunalımlar toplumun tüm alanlarını ve mekanizmalarını kıskacı altına almaktadır. Yerel yönetimler de bu kıskacın altındadır. Belediyelerde verilecek demokratik savaşımı devrim savaşımıyla bağlayabilmenin nesnel olanakları çok fazladır.

Türkiye burjuvazisi dağlar gibi yığılan, işçi-emekçi yığınların öfkesini arttıran "şehirsel sorunların" farkındadır. Ancak "şehirsel sorunlar" Türkiye kapitalizminin içinde bulunduğu, tüm çabalara, sıkıyönetimlere, faşizmlere rağmen kurtulamadığı kendi yapısal sorunlarından kaynaklanıyor. Bu nedenle Türkiye'de belediyelerin ilgi alanına giren sorunların çözümü doğrudan devrimle

bağlanıyor. Burjuvazinin yerel sorunlara getirdiği "çözümlerin" gericiliğini ve sahteliğini sergilemek gerekiyor. Burjuvazinin emekçileri yerel yönetimlerden uzak tutmak üzere hazırladığı yasalara karşı savaşım örgütlenmelidir.

Belediyeler içinde ve yerel sorunlar çevresinde yürütülecek çalışma:

1. Yöre halkını yakından ilgilendiren konular olduğu için kavgaya girmelerini göreceli olarak kolaylaştırır, yığınları yerel kavgaya çekmede ve partimizin yığın bağını güçlendirmede önemli bir kaldıraçtır.

2. Yığınları genel demokrasi kavgasına daha kolay çekecektir.

3. Yığınları eğitmede önemli bir platformdur.

Kongremiz, komünistlerin belediyelere dalmasını, yığınların belediyelere dalması için savaşımı yükseltmeyi karar altına alır.

Çevre sorunları

Kapitalizmin üretim anarşisinden, aşarı kâr güdüsünden, eşitsiz gelişmesinden büyüyerek bugün "çevre sorunları" olarak karşımıza çıkan sorunlar, başta işçi sınıfı olmak üzere halkın, tüm canlıların yaşamını tehdit ediyor.

Burjuvazi kendi yarattığı, giderek ağırlaşan çevre sorunlarına ancak kârlı gördüğü alanlarda ve düzeylerde el atıyor. Köklü çözümlere nefesi yetmiyor. Öte yandan emperyalist ülkeler, kendi demokratik kamuoylarının baskısını hafifletebilmek için çevre kirliliğini zayıf halkalara *ihraç* etme yolunu tutuyor.

Çevre sorunları bugün Türkiye'de birçok emperyalist ülkeden daha vahim boyutlardadır. Yığınlar kendilerini doğrudan etkileyen bu sorunların giderek bilincine varıyorlar. 12 Eylül sonrasında, yığın hareketliliğinin yavaş yavaş boy verdiği alanlardan biri de bu sorunlardır.

Çevre sorunlarının çözümüne giden yol, bir yandan proletaryanın enternasyonal savaşımıyla, öte yandan da işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın iş ve yaşam koşullarını iyileştirme savaşımıyla bağlıdır. Çevre sorunla-

rı önemli bir demokratik savaşım odağıdır. Bu sorunların *kalıcı* çözümü ise kapitalizmin ortadan kalkmasıyla bağlıdır.

İşçi sınıfımız, çevre sorunlarına ilişkin kavgayı diğer sorunların çözümü için yürüttüğü kavgayla birlikte yürütme sorumluluğunu taşıyor.

5(1). Kongre, bütün komünistleri, devrimcileri, en başta insan sağlığı olmak üzere, işçi sınıfı ve emekçi halkın doğal çevresini korumak üzere istemler yükseltmeye, bu istemleri devrim hedefine bağlayıp yığınlara öncülük etmeye çağırır.

Lenin 115 yaşında

Yaşasın Marksizm-Leninizm!

22 Nisan 1985'de Lenin 115 yaşında! Kongremiz bu büyük insanı, dünya işçi sınıfının bu büyük liderini 115. doğum yıldönümünde sevgiyle, saygıyla ve coşkuyla selamlar.

Lenin'in 115. doğum yıldönümünü kutlayan çok olacaktır. Ancak dünya komünist hareketinin bugünkü genel durumuna bakınca, bu yıldönümünde Lenin'in, yararı süren bir lider olarak değil, geçmişteki yararıyla "meşhur" bir kişi olarak anılacağını görürüz.

Onun ilkeli ve yaratıcı devrimci mantığı, dünya işçi hareketinin genelinde bir süredir rafa kaldırılmıştır. Bu yalnızca şunu gösterir: Dünya devrimi git-geller içinde ilerlemektedir. Ne rastlantıdır ki, Leninci mantığın rafa kaldırıldığı, Lenin'in kof "resmi" törenlerle anıldığı yıllar, aynı zamanda dünya devriminin de geri adımlar attığı yıllardır.

Bu böyle gidemez, gitmeyecektir. Dünya devrimi temelsiz bir öznel istem değil, sınıf çelişkilerinin yarattığı

nesnel bir zorunluluktur. Geri adımlar geçicidir. Eğer bugün kendine "komünist" diyenler nesnel gerekliliklere öznel planda sözcülük edemiyorlarsa, evet bir süre geri adımlar atılır ama her geçen gün kendini daha çok dayatan nesnel gereklilikler, bir süre sonra öznel sözcülerini şu ya da bu yoldan, şu ya da bu biçimde yaratır.

Dünya devrimi bir süredir yaşadığı duraganlığı kaçınılmaz olarak atlatacak, önündeki engelleri mutlaka aşacaktır. Ve şu kesindir ki, dünya devrimi engelleri aşıp sel olup aktığı zaman, Marksizmin o "eski" ilkelerini, Leninizmin o "eski" ilkeli ve yaratıcı devrimci mantığını taşıyan o "eski" kızıl bayrak, bu kez eskisinden de daha yükseklerde dalgalanacaktır. Dünya devriminin zaferinin başka bir yolu yoktur. Bu yol git-gelli katedilebilir ama katedilecek olan yalnızca ve yalnızca bu yoldur.

Leninizmin özü proletarya hegemonyasıdır ve bir süredir eksik bırakılan da budur. Burjuvazi çağımızda bunun canalıcı önemini bildiği için saldırılarını hep bu noktaya yoğunlaştırmıştır. Bir kez, proletarya hegemonyasını, içi boş bir işleyişe, salt bir mekanizmaya indirgemeye, ikincisi, bu mekanizmayı da çarpıtmaya çalışmıştır.

Proletarya hegemonyası salt bir işleyiş, içi boş bir mekanizma değildir. İçi Marksizmle, proletaryanın dünya görüşüyle dolu olması gereken, böyle olmazsa uzun süre uygulanamayacak, uygulansa da proletaryanın değil başka bir sınıfın hegemonyasına yol açacak bir mekanizmadır. Burjuvazi proletarya hegemonyasını içeriğinden koparmak için hep Marksizm ile Leninizmi birbirine ters düşürmeye çalışır.

Proletarya hegemonyası içi boş bir mekanizma olmadığı gibi, kısa erimli siyasal taktiklerin, genel çıkarla ve birbiriyle çelişir bir biçimde ardarda dizilmesiyle ortaya çıkan bir aldatmaca mekanizması da değildir. Burjuvazi

mekanizmayı çarpıtmak için hep Lenin'i ilkesiz, faydacı, anlık çıkarlara göre tutum alan, bu anlamda "usta" bir siyaset adamı olarak göstermeye çalışır.

Lenin, sınıfının gerçekten çok usta bir siyaset adamı, çok değerli bir lideridir. Böyle olduğu için de o, Marksizmin canalıcı önemini yadsımayacak, usta siyaset adına ilkesizlik, yararcılık yapmayacak kadar akıllıdır. İlkesizlik en başta akılsızlıktır. Lenin'in dediği gibi, "ilkesiz pratik siyasetler en pratik olmayan siyasetlerdir" ve "Marksizmin siyasal çizgisi onun felsefi ilkeleriyle kopmazcasına bağlıdır"

Lenin'in siyasal ustalığını anlamak için Marksist olmak, Marksizmi maddi güce dönüştürüp, proletaryanın hegemonyasını kurabilmek için de Leninist olmak gereklidir. Marksizm ve Leninizm birbirinden ayrılmaz. Devrimi kalıcı zafere, toplumu komünizme doğru ileri götürebilmek için Marksist-Leninist olmak ve işçi sınıfına dayalı, demir disiplinli bir komünist partisi yaratmak gereklidir. Proletarya hegemonyası, ancak, işçi sınıfının örgütsel gücünü bağrında yoğunlaştıran böyle bir parti aracılığıyla yaşama geçebileceği içindir ki, parti öğretisi Leninizmde çok önemli bir yer tutar. Marksizm-Leninizm, bilimselliği de, partizanlığı da kapsar.

Bugün dünyada Marksizm-Leninizmin kızıl bayrağının eskisinden de daha yükseklerde dalgalanması için koşullar olgunlaşıyor. Partimiz Türkiye'de bu doğrultuda savaşacaktır. Çağımızın pratiğinde devrimin zafere giden yolunu bize o öğrettiği için 115. doğum yıldönümünde Lenin'i sevgiyle, saygıyla ve proletarya hegemonyası için savaşım vermenin coşkusuyla anıyoruz! Yaşasın Marksizm-Leninizm!

Büyük Zafer'in 40. yıldönümünde Sovyet halkını selamlıyoruz

II. Dünya Savaşı 9 Mayıs 1945'de, Sovyetler Birliği ve müttefiklerinin büyük zaferiyle son buldu.

Bu büyük zaferde Sovyetler Birliği'nin rolü belirleyicidir. Sovyet halkının baştan sona sarsılmayan kararlılığı, akıl almaz özverisi ve kahramanlığı, hem faşist orduları ezip geçmede, hem de ikide bir uzlaşmaya, hatta savaşı Sovyetler'e karşı döndürmeye çabalayan Batılı müttefikleri faşizme karşı savaşmaya zorlamada belirleyici rol oynamıştır. 9 Mayıs'ın 40. yıldönümünde en başta Sovyet halkını, partisini ve Kızıl Ordu'sunu saygıyla ve coşkuyla selamlıyoruz.

Parti marşı

Kongremiz, sözleri R. Yürükoğlu tarafından yazılan, ünlü komünist besteci Alan Bush tarafından bestelenen *İşçinin Sesi 10. Yıl Marşı*'nın parti marşı olarak tanınmasını kararlaştırır.

Parti amblemi

Kongremiz, partimize en kısa zamanda bir amblem kazandırılmasını MK'dan ister.

Kongre kararları dökümü

Karar 1: Kongre Başkanlık Kurulu *oybirliğiyle* seçildi.

Karar 2: Sözleri R.Yürükoğlu tarafından yazılan, ünlü komünist besteci Alan Bush tarafından bestelenen *İşçinin Sesi 10. Yıl Marşı*'nın parti marşı olarak tanınması *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 3: Çağrılı delegelere oy hakkı verilmesi *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 4: Kongre İç Tüzüğü *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 5: Kimlik Komisyonu *oybirliğiyle* onaylandı.

Karar 6: Kararlar Komisyonu *oybirliğiyle* seçildi.

Karar 7: Kimlik Komisyon Raporu *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 8: "Parti düşmanlarına karşı alınan tutuma onay" başlıklı önerge *oybirliğiyle* onaylandı.

Karar 9: Eşgüdüm Komitesi Raporu *oybirliğiyle* onaylandı.

Karar 10: Kongre'nin Veli Dursun yoldaşa, programın basıma hazırlanması sırasında, öze değil biçime ilişkin bazı değişiklikleri yapma yetkisi verme önerisi, *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 11: TKP-*İşçinin Sesi* IV. Programı'nın tümü yapılan değişikliklerle *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 12: Tüzüğün 1. maddesinin kabulunden sonra tüzüğün başına "TKP-*İşçinin Sesi*" başlığının konması Başkanlık Kurulu kararıyla onaylandı. Oylamaya gerek duyulmadı.

Karar 13: Tüzüğün basıma hazırlanması sırasında, tüğüzü hazırlayan komisyona redaksiyon yetkisi verilmesi *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 14: "Kongremiz, partimize en kısa zamanda bir amblem kazandırılmasını MK'dan ister" önergesi *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 15: "Genel Sekreter ve MK, tüm parti örgütlerinde çalışan üyelere, sekretere haber verilmeksizin özel görev verebilir" önergesi *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 16: Tüzüğün bütünü onaylandı, *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 17: Kongre Ana Kararı'nın tümü *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 18: "Türkiye dışında parti çalışması" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 19: "Yayınlar üzerine" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 20: "İşsizlik-pahalılık-açlığa karşı savaşta komünist partisi" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 21: "Çevre sorunları" başlıklı karar tasarısı oylandı, *3 red, 2 çekimser* oyuna karşılık *oyçokluğuyla* kabul edildi.

Karar 22: "Parti anlayışını sulandırmalara karşı savaş" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 23: "Sendikalar üzerine" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 24: "Gençlik üzerine" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 25: "Ordu üzerine" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 26: "Güvenlikli çalışma üstüne" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 27: "Belediyeler üstüne" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 28: "Kürt halkı üzerindeki baskılara son" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 29: "Lenin 115 yaşında" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 30: "Büyük Zafer'in 40. yıldönümünde Sovyet halkını selamlıyoruz" başlıklı karar tasarısı *oybirliğiyle* kabul edildi.

Karar 31: TKP-*İşçinin Sesi* Genel Sekreterliği için yapılan seçimde Veli Dursun yoldaş *oybirliğiyle* parti Genel Sekreterliği'ne seçildi.

Karar 32: TKP-*İşçinin Sesi* Merkez Komitesi seçildi.

Kongre gündemi

1. Açılış. Başkanlık Divanı seçimi.
2. Kongre içtüzüğü ve Kimlik Komisyonu onayı, Kararlar Komisyonu seçimi.
3. Kimlik Komisyonu Raporu
4. MK Raporu
5. Parti programı
6. Parti tüzüğü
7. Yeni siyasal ortam ve örgütsel taktik sorunlar
8. Seçimler
9. Kapanış.

Kongre içtüzüğü

— Kongre öğleden önce 9.30-11.00 ve 11.15-12.45 saatleri arasında iki oturum ve öğleden sonra 14.15-15.45 ve 16.00-17.30 saatleri arasında iki oturumla çalışır.

— Kongre'yi bir başkan, bir başkan yardımcısı ve bir yazmandan oluşan Başkanlık Kurulu yönetir.

— Başkanlık Kurulu'na bağlı, kongreden seçilecek bir kararlar komisyonu, karar tasarılarını, önergeleri sıraya sokmak, önerge sahiplerinin onayı ile birleştirmek ve yeniden formüle etmek üzere görevlendirilir.

— Kongre tutanakları, Başkanlık Kurulu'na bağlı, kongre dışı bir sekreterlik bürosunca tutulur. Her sabah, oturumların başlangıcında ve kongrenin kapanışından önce son oturumda tutanaklara itirazlar dinlenip sonuca bağlanır ve tutanaklar onaylanır.

Hergünün sonucunda kararlar ve oyların dökümü Kararlar Komisyonu tarafından yazılı bir belge olarak hazırlanır ve delegeler tarafından imzalanır.

— Yönteme ilişkin öneriler dışında, tüm önerge ve karar tasarıları Başkanlık Kurulu'na yazılı olarak verilir.

— Kongre oturumlarında, gündemdeki maddeler, gündemdeki sırasında, gündemde belirlenen süreler içinde görüşülür. Gündem maddelerinin konuları Başkanlık Kurulu tarafından belirlenir. Ve her maddenin görüşülmesi başlamadan önce duyurulur. Kongrede bu konularda değişiklik yapılması istenirse, içtüzük maddelerinin değiştirilmesine ilişkin usul uygulanır.

— Konuşma süresi 10 dakika ile sınırlıdır. Komisyon sözcülerinin konuşma süresi 20 dakika ile sınırlıdır. Karar tasarısı sunanların konuşma süresi 20 dakika ile sınırlıdır.

— Bir delege aynı konu üzerine 3 kezden fazla söz hakkı verilemez. Bu sınırlama komisyon sözcüsünün konuşmasını kapsamaz.

— Bir konuda yönteme ilişkin önergeler üzerine lehte ve aleyhte ikişer konuşmacıdan fazlasına söz hakkı verilemez.

— Konuşmalar üzerine sınırlamaların tüm kongre süresinde değiştirilmesi için kongre içtüzüğünün değiştirilmesine ilişkin usül uygulanır. Sınırlamalarda bir oturum için geçerli olmak üzere değişiklik istenirse, bir kişinin önermesi ve önerinin nisbi çoğunluk ile benimsenmesi yeterlidir.

— Bir gündem maddesinin görüşülmesi, o gündem maddesi için ayrılmış olan süre dolarsa veya konuşmacılar listesi biterse veya yeterlilik önergesi kabul edilirse sona erer.

— Yeterlilik için içtüzük maddelerinin değiştirilmesine ilişkin usül uygulanır, verilen yeterlilik önergesi benimsenirse, Başkanlık Kurulu konuşmacılar listesinde ismi olanları duyurur. Listeye yeni konuşmacı yazılmaz.

Listede ismi yazılı olan delegeler konuşmalarını yaptıktan sonra o maddenin görüşülmesi sona erer ve kararlara geçilir. Aynı konuda yeniden oylama önergesi, ancak, oylamanın hemen ardından verilebilir. Yeniden

oylama için, içtüzük maddelerinin değiştirilmesine ilişkin usül uygulanır.

— Karar tasarıları Başkanlık Kurulu'nun belirlediği sırada görüşülüp onaylanır. Karar tasarılarının görüşme ve oylama sırasını değiştirmek için, içtüzük maddelerinin değiştirilmesine ilişkin usül uygulanır. — Tüzükte belirtilen parti görevlilerinin seçimi dışında tüm sorunlar açık oylama ile bağlanır. Kongre organlarının seçimi için, delegelerin 103'ü kapalı oylama yapılmasını isterse oylama kapalı yapılır. Tüm oylar tutanağa geçirilir.

— Parti tüzüğünün açıkça belirttiği durumların dışında görevlere seçilmek için kullanılan oyların çoğunluğunu almış olmak yeterlidir. Birden fazla üyesi olan kurullara seçim bir oylamada yapılır, en çok oy almış yeterli sayıda aday göreve seçilir.

— Kongre organlarındaki görevlilerin kongre sırasında değiştirilmesi için içtüzük maddelerinin değiştirilmesine ilişkin usül uygulanır.

— İçtüzük maddelerinin değiştirilmesine ilişkin bir önerge, en az iki delege tarafından daha desteklenirse, önerge verildiği anda gündeme alınır. Önerge Başkanlık Kurulu'ndan geliyorsa iki delege tarafından daha desteklenmesine gerek yoktur. Değişiklik lehinde ve aleyhinde en fazla ikişer konuşmacıya beşer dakika ile sınırlı söz hakkı verilir. Önerge, kongrenin mutlak çoğunluğu tarafından kabul edilirse uygulanır.

Kongre istatistikleri

Delege sayısı

Katılan delege sayısı: 51

	Yüzde (%)	Kişi
Kadın:	31.3	16
Erkek	68.7	35

Parti üyeliği

Giriş tarihi	Yıl	Sayı	Yüzde
1968	17	1	1.96
1970	15	1	1.96
1971	14	2	3.92
1973	12	1	1.96
1974	11	2	3.92
1975	10	1	1.96
1976	9	7	13.72
1977	8	11	21.56
1978	7	9	17.64
1979	6	6	11.76
1980	5	6	11.76
1981	4	2	3.92
1982	3	1	1.96
1984	1	1	1.96

Ortalama parti üyeliği süresi: 8 (7.76) yıl.
En yeni parti üyesi: 1 yıl — 1 kişi
En eski parti üyesi: 17 yıl — 1 kişi.

10 yıl ve daha yukarısı 8 kişi %15.7.
5 yıl ve daha yukarısı 47 kişi %92.1.
5 yıldan az 4 kişi %7.84.

Kadın delegelerin parti üyelik süresi ortalaması:
7 yıl (6.62)
Erkek delegelerin parti üyelik süresi ortalaması:
8 yıl (8.28)

Meslek

	Kişi	Yüzde
İşçi-teknisyen	9	17.65
Öğretmen	4	7.84
Gazeteci	5	9.80
Öğrenci	2	3.92
Mimar-mühendis vb.	12	23.53
İktisatçı-sosyolog vb.	7	13.73
Tiyatrocu	1	1.96
Çeşitli işler	8	15.69
Çalışmayan-işsiz	3	5.88
	51	100.00

Tutuklanmalar

Delegelerin %43.1'i,
kadınların %37.5'i,
erkeklerin %45.7'si
tutuklanma geçirmiş.
Tüm delegeler için ortalama tutukluluk süresi: 6 ay.
Tutuklananlar içinde: 1 ve daha fazla yıl hapiste kalanlar: %36.4. En uzun süre 49 ay.
Bir defadan fazla tutuklananlar: %32
Kadın delegelerin ortalama tutukluluk süresi: 10.7 ay.
Erkek delegelerin ortalama tutukluluk süresi: 15 ay.
Polisçe aranan delegelerin oranı %27.5'tir.

Başka örgütlerde çalışmış olan delegeler

Delegelerin %29.4'ü daha önce başka bir hareket içinde bulunmuşlar. Bunlardan %60'ı yönetici düzeyde görev yapmış. (Tüm delegelerin %17.7'si.)

TİP: 5
TSİP: 4
CHP: 2
Dev-Yol: 3
Partizan: 1
Kurtuluş: 1
Kanada KP: 1
AKEL: 1

Yaş

Doğum Tarihi	Yaşı	Sayı	Yüzde
1939	46	1	1.96
1942	43	2	3.92
1943	42	1	1.96
1945	40	2	3.92
1947	38	4	7.84
1948	37	2	3.92
1949	36	1	1.96
1951	34	3	5.88
1952	33	5	9.80
1953	32	4	7.84
1954	31	4	7.84
1955	30	2	3.92
1956	29	5	9.80
1957	28	3	5.88
1958	27	6	11.76
1959	26	1	1.96
1960	25	1	1.96
1961	24	2	3.92
1963	23	1	1.96
1964	22	1	1.96
Toplam			100.00

Yaş ortalaması: 32
En yaşlı: 46 (1 kişi)
En genç: 22 (1 kişi)
24 yaşından genç olan 4 kişi %7.8.
25-35 arası 34 kişi %66.7.
35 yaşından fazla olan 13 kişi %25.5.

Medeni durumu

	Yüzde	Kişi
Evli:	74.5	38
Bekar:	25.5	13

Eğitim düzeyi

	Yüzde
Yüksek okul mezunu	52.9
Lise mezunu	41.2
İlkokul mezunu	5.9
En az bir yabancı dil bilenler	90.2
Yabancı dil bilmeyenler	9.8
Üniversite mezunu	
kadın delege	37.5*
erkek delege	60.0*
Lise mezunu	
kadın delege	62.5*
erkek delege	34.1*
İlkokul mezunu	
kadın delege	—
erkek delege	5.9*

(* Yüzdeler, toplam kadın ve toplam erkek delegelere göre oranlanmıştır.)

	Kişi	Yüzde
Dil bilmeyen	5	9.8
1 dil bilen	33	64.7
2 dil bilen	10	19.6
3 dil bilen	3	5.9
	51	100

Bilinen diller	Bilen	Az bilen
İngilizce	34	3
Almanca	6	1
Fransızca	7	3
Arapça	3	—
Rusça	2	—
Ermenice	1	—
Türkçe	50	1
Çeşitli	2	2

Parti marşı

Gelecek onun için savaşanların

Beste: Alan Bush
Söz: R. Yürükoğlu

Türkiye işçi sınıfı
ve emekçi halkımızın
Özgürlüğü için
Komünizm için
Türkiye Komünist Partisi
Halkın öncüsü
Gelecek onun için savaşanların

Haydi kalk yoldaşım
Fabrikadan atölyeden
Sancağımız önde
Yürüyoruz kinle
Türkiye Komünist Partisi
Halkın öncüsü
Gelecek onun için savaşanların

Anadolu'da devrim
Çiçek olup açacak
Dünya devrimi için
Kanlarımız akacak
Türkiye Komünist Partisi
Halkın öncüsü
Gelecek onun için savaşanların

Kızıl bayraklar
Dalgalanıyor artık
Silahları parıldıyor
Parıldıyor emekçinin
Parti sesleniyor
Bu son kavgadır yoldaşlar
Marks, Engels, Lenin
Haydi ilerleyin
Türkiye Komünist Partisi
Halkın öncüsü
Gelecek onun için savaşanların

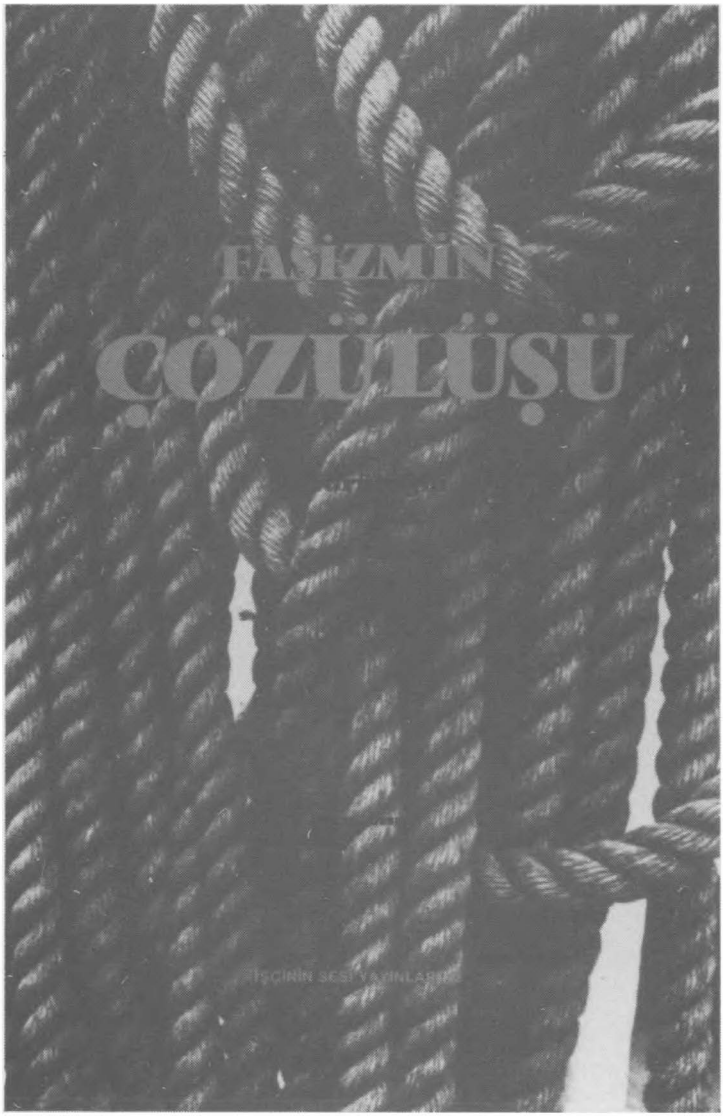
FAŞİZMİN
ÇÖZÜLÜŞÜ
İŞÇİNİN SESİ YAYINLARI

İŞÇİNİN SESİ YAYINLARI 44 £2.00